

ZPRÁVY 2016

LÉTO

SLÁDEK
VANĚK

A nebud'te smutnej!
Já nejsem smutný –

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2016

Vzniknou nové překlady 4 současných her pro dětské a náctileté publikum.

KATJA HENSEL: KOPF ODER ZAHL

JÖRG ISERMEYER: SCHNICKSCHNACK & SCHNUCK AUF DER JAGD NACH DER LIEBE

DAVID WOOD: THE GINGERBREAD MAN

DAVID GREIG: MONSTER IN THE HALL

Prezentace překladů formou scénického čtení proběhne na podzim 2016 ve Vile Štvanice.

Více info na: www.dilia.cz/dilna a kostak@dilia.cz

PROJEKT VZNIKL ZA PODPORY SPRÁVNÍ RADY DILIA.

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	11
Premiéry	14
Nabízíme – České hry	18
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	29
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	43
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	45
Premiéry	45
Nabízíme – Hudebně-dramatická díla	46
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	48
Informujeme	48
Rozhovor	49
Vydané knihy	52
Nabízíme – Literární díla	53
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	55
Informujeme	55
Rozhovor	56
Premiéry	58
Zastupujeme	59
REJSTŘÍK	60

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 1,
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

fax: 283 893 599

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Eliášová

tel.: 266 199 823

David Košťák

tel.: 266 199 837

půjčování a prodej textů

Mgr. Pavla Kačorová

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Adéla Krátká Viceníková

tel.: 226 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alena Jakoubková

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Václava Kaplanová

tel.: 266 199 867

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Mgr. Martin Zilvar

tel.: 266 199 865

Mgr. Klára Parkanová

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Zuzana Hůlková

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

VÁCLAV HAVEL V DILIA

Václav Havel má jako autor velice široké portfólio děl. V jeho tvorbě sice dominují divadelní hry, je ale zároveň prozaikem, esejistou, autorem děl odborných, politických projevů, které vlastně politickými projevy nejsou a v neposlední řadě i filmovým tvůrcem. Po roce 1990 zastupovala Václava Havla ve všech jeho právech agentura Aura-Pont. Zlom nastal v roce 2006, kdy Václav Havel napsal knihu *Prosím stručně* a rozhodl se, že práva k této knize bude zastupovat DILIA. Po úspěšném vydání tohoto díla nejen v České republice, ale i v mnoha světových nakladatelstvích, svěřil Václav Havel i ostatní autorská práva DILIA, a to ohledně všech autorských děl, která nebyla provozována na divadelních jevištích – zde si zastupování práv podržel Aura-Pont. Po smrti Václava Havla se stala jeho jedinou dědičkou paní Dagmar Havlová, která se rozhodla od 1. 1. 2016 pověřit zastupováním všech autorských práv Václava Havla DILIA. Zároveň na základě jejího rozhodnutí zastupuje DILIA paní Havlovou i ohledně svolení k užití osobnostních atributů Václava Havla. Pro DILIA je to pochopitelně velká čest a zároveň i výzva, aby se své role zhostila co nejlépe.

Jiří Srstka

VÁCLAV HAVEL

5. 10. 1936, Praha – 18. 12. 2011, Hrádeček u Trutnova

Dramatik, esejista, politik

Václav Havel vyrůstal ve známé pražské podnikatelsko-intelektuální rodině, spjaté s českým kulturním a politickým děním dvacátých až čtyřicátých let. Tento fakt se stal důvodem, proč mu komunistická moc po ukončení povinné školní docházky v roce 1951 nedovolila dále studovat. V první polovině padesátých let proto nastoupil do čtyřletého učebního oboru chemický laborant a zároveň večerně vystudoval gymnázium (ukončil ho v roce 1954). Z kádrových důvodů nebyl přijat na žádnou z vysokých škol humanitního směru, a proto se rozhodl studovat na škole technické. Ekonomickou fakultu Českého vysokého učení technického ale po dvou letech opustil.

Kulturní tradice rodiny orientovala Václava Havla k humanistickým hodnotám české kultury, v padesátých letech potlačovaným. Po návratu z dvouleté vojenské základní služby pracoval jako jevištní technik, nejprve v Divadle ABC a od roku 1960 v Divadle Na zábradlí. V letech 1962 až 1966 studoval dálkově dramaturgii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění a svá studia zakončil komentářem ke hře *Eduard*, který se později stal základem hry *Ztížená možnost soustředění*.

V roce 1956 se seznámil s Olgou Šplíchalovou, a jakkoli oba pocházeli z odlišného prostředí, brzy se velmi sblížili. Po osmileté známosti se v roce 1964 vzali, a od té doby provázela Olga Havlová svého manžela nejtěžšími životními zkouškami. Václav Havel o ní později často hovořil jako o své nepostradatelné životní opoře.

Od svých dvaceti let publikoval Václav Havel studie a články v různých literárních a divadelních periodikách. V Divadle Na zábradlí byly uvedeny jeho první divadelní texty, mezi nimiž měla zásadní místo hra *Zahradní slavnost* (1963). Toto představení se stalo výraznou součástí obrodné tendence v československé společnosti šedesátých let.

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

Občanské sebeuvědomování, které se do historie zapsalo jako Pražské jaro, vyvrcholilo v roce 1968. V této době se Václav Havel angažoval nejen jako autor dalších divadelních her *Vyrozumění* (1965), *Ztížena možnost soustředění* (1968), ale také jako předseda Klubu nezávislých spisovatelů a člen Klubu angažovaných neustraněných. Od roku 1965 působil v nemarxistickém měsíčníku *Tvář*.

Po potlačení Pražského jara obsazením Československa vojsky Varšavské smlouvy vystupoval Václav Havel proti politické represí, příznačné pro léta komunistické normalizace. V roce 1975 napsal otevřený dopis prezidentu Husákovi, v němž upozornil na nahromaděné rozpory v československé společnosti. Vyvrcholením jeho činnosti však bylo v lednu 1977 publikování *Charty 77*, textu, který propůjčil název i charakter hnutí protestující části československých občanů. Václav Havel byl jedním ze zakladatelů této iniciativy a jedním z jejích prvních tří mluvčích. V dubnu 1979 se stal spoluzakladatelem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Za své občanské postoje byl celkem třikrát uvězněn a ve vězení strávil téměř pět let.

V této době bylo československými úřady znemožněno publikovat veškeré Havlovy texty. O téměř kompletní vydání se péčí jeho tehdejšího literárního agenta pana Klause Junckera postaralo německé nakladatelství Rowohlt se sídlem v Reibeku u Hamburku.

V druhé polovině osmdesátých let, v čase navazování dialogu mezi Sovětským svazem a západními demokraciemi, byl i v československé společnosti patrný nárůst otevřené nespokojenosti s vedením státu. Občané byli stále méně ochotni přijímat represivní politiku komunistického režimu, a zatímco *Chartu 77* podepsalo původně pouze několik set lidí, k petici *Několik vět*, jejímž spoluautorem byl i Václav Havel, se v roce 1989 již přihlásily desetitisíce občanů.

Počátkem zásadních společenských změn se stala poklidná manifestace studentů 17. listopadu 1989, ve výroční den uzavření českých vysokých škol nacisty, kterou komunistický režim tvrdě potlačil policejním zásahem na Národní třídě v Praze. Do čela následného občanského

vystoupení se postavili studenti a umělci. Na setkání v Činoherním klubu 19. listopadu bylo ustaveno Občanské fórum, na jehož půdě se sjednotili jednotlivci i skupiny, kteří usilovali o zásadní politické změny v Československu. Václav Havel se od počátku stal jeho vedoucím představitelem. Společenský pohyb pak vyvrcholil 29. prosince 1989, kdy byl jako kandidát Občanského fóra zvolen Federálním shromážděním československým prezidentem. Ve své inaugurační řeči slíbil přivést zemi ke svobodným volbám, což v létě 1990 splnil. Podruhé jej do funkce prezidenta republiky zvolilo již nové Federální shromáždění 5. července 1990.

Václav Havel si svými postoji v letech totality získal postavení uznávané morální autority. Hloubkou názorů na problémy soudobé civilizace a promyšleností jejich formulací se stal i v nové ústavní funkci respektovanou osobností, mezi politiky ojedinělou.

Během druhého funkčního období v úřadu prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky však narůstaly rozpory mezi českou a slovenskou politickou reprezentací v názorech na budoucí státoprávní uspořádání. Václav Havel byl jednoznačným zastáncem společného federativního státu Čechů a Slováků a v tomto směru uplatňoval i svůj politický vliv. Po červnových

parlamentních volbách v roce 1992 se ale rozhodující politické síly ve společnosti již nedokázaly shodnout na funkční podobě federace a rozpory českých a slovenských politiků se staly hlavním důvodem, že při volbě prezidenta dne 3. července 1992 již Václav Havel dostatek poslaneckých hlasů nezískal. Podle zákona ještě dočasně zůstal prezidentem i po této neúspěšné volbě. Z funkce prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky odstoupil dne 20. července 1992 s odůvodněním, že nemůže nadále plnit závazky vyplývající ze slibu věrnosti federativní republice způsobem, který by byl v souladu s jeho založením, přesvědčením a svědomím.

Po opuštění úřadu ustoupil na několik měsíců z veřejného života. V polovině listopadu 1992, v době politického směřování k samostatnému českému státu, potvrdil, že se chce ucházet o funkci prezidenta republiky. Oficiální návrh jeho kandidatury podaly 18. ledna 1993 čtyři poslanecké kluby vládní koalice. Dne 26. ledna 1993 zvolila Poslanecká sněmovna Václava Havla prvním prezidentem samostatné České republiky.

Olga Havlová se po boku hlavy státu věnovala především charitativní činnosti. Inspirována prací ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, založila v roce 1990 Výbor dobré vůle, jehož činnost se zaměřila na pomoc tělesně a mentálně postiženým. Obětavou práci nepřerušila ani v době, kdy sama těžce onemocněla, v lednu 1996 však Olga Havlová umírá. Její odchod označil Václav Havel za nejtěžší okamžik svého života.

Konec roku 1996 mu přinesl ještě jednu těžkou životní zkoušku – nádorově onemocnění plic. Počáteční stadium nálezu a radikální lékařský zákrok však umožnily úspěšné léčení. Oporou ve složitě životní situaci se mu stala jeho přítelkyně, herečka Dagmar Veškrnová, s níž se český prezident oženil krátce po propuštění z nemocnice v lednu 1997.

Krátce po sňatku založila Dagmar Havlová nadaci VIZE 97, které se plně věnovala. V roce 1998 se její nadace sloučila s Nadací Václava Havla a vznikla tím Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97, jejíž předsedkyní Správní rady je paní Havlová dodnes. Za svou činnost na poli charitativních organizací a za svou podporu manželovi, především v době jeho těžkých onemocnění a boje o život si Dagmar Havlová získala respekt

široké veřejnosti nejen v České republice, ale také v zahraničí. Oceněním všech jejích aktivit v této oblasti je několik vyznamenání a čestných doktorátů, jež ve světě obdržela a četná pozvání na rozmanité akce charitativního charakteru v rámci Evropy a USA.

V obtížné vnitropolitické situaci byl Václav Havel 20. ledna 1998 opětovně oběma parlamentními komorami zvolen prezidentem republiky. Poslední prezidentský mandát ukončil 2. února 2003 a od 3. února byl Václav Havel bez jakékoli politické funkce.

Po odchodu z vysoké politiky se věnoval dodržování lidských práv ve světě a literární agendě. Jako spoluzakladatel Nadace Václava a Dagmar Havlových VIZE 97 podporoval řadu humanitárních, zdravotních a vzdělávacích projektů. V roce 2003 zřídil Kancelář Václava Havla, zabývající se jeho pokračující společenskou i politickou agendou, a podílel se na projektu Knihovny Václava Havla.

Za své literární dílo, za smýšlení a celoživotní úsilí o dodržování lidských práv, obdržel Václav Havel řadu státních vyznamenání, mezinárodních cen a čestných doktorátů.

Havlovo dramatické a literární dílo

Počátky Havlovy dramatické tvorby spadají do konce 50. let, kdy se v Divadle Na zábradlí podílel na hře *Autostop* a představení *Nejlepší rocky paní Hermanové*. Roku 1963 se pak výrazně prosadil dramatem *Zahradní slavnost*. Ústředním tématem hry, jež konstituovala českou formu absurdní komedie a zároveň předjímala konstanty celé další autorovy tvorby, je vztah člověk–systém a lidská identita. Mladý hrdina dosáhne horlivou adaptabilitou úspěchu v systému, v němž je lidská jednotka zaměnitelnou součástí, avšak zaplatí tento úspěch odlidštěním, ztrátou totožnosti. Míří-li *Zahradní slavnost* k destrukci pseudomyšlení a realizuje-li se ve sféře řeči, následně *Vyrozumění* je založeno na demonstraci pseudoaktivity. Mocenský boj v blíže neurčeném úřadu probíhá v příznačném kruhovém pohybu: umělý úřední jazyk ptydepe je nahrazen novým, stejně nesrozumitelným chorukorem, ale na samotné podstatě

absurdní instituce se nic nemění. Obě dramata mají charakter abstraktního modelu, vypovídají však o zcela konkrétních mechanismech fungování totalitního systému, a proto byla chápána jako zpochybnění iluzí o jeho reformovatelnosti. Hra *Ztížena možnost soustředění* akcentovala existenciální aspekt: člověk usilující o „totalní“ lidství pouhým množением zážitků a požitků dospívá k životu stereotypizovanému, neautentickému.

Po srpnu 1968 Havel ztratil živý kontakt s divadlem. Na novou politickou situaci se pokusil reagovat politickou fraškou *Spiklenci* a osobitou adaptací *Žebrácké opery* Johna Gaye. V polovině 70. let našel novou inspiraci v osobní a politické situaci disidentů. Prostřednictvím postavy Ferdinanda Vaňka, hrdiny aktovek *Audience*, *Vernisáž* a *Protest*, konfrontoval nekonformní společenský postoj s chováním těch, kteří se přizpůsobili podmínkám tzv. normalizace. Vedle těchto groteskně realistických „obrazů ze života“ představuje hra *Horský hotel* krajní bod Havlova

dramatického experimentátorství: téma rozpadu lidské identity je tu promítnuto do zrušení kauzálně chronologického řádu děje, do překračování hranic charakterů a rozpadu dialogu, komunikace. Trojice celovečerních her z 80. let představuje druhý vrchol Havlovy dramatické tvorby. Disidentský hrdina jeho nejosobnější, nikoli však autobiografické hry *Largo desolato* se těžce vypořádává s údělem-úkoem, který mu přiřkl okolní přátelský i nepřátelský svět. Analýza situace je vyhocena dovnitř (k existenciálním dilematům hrdiny) i navenek (k bezohledným manipulátorům i k sympatizantům, jejichž nároky vůči druhému jsou jen špatně maskovaným alibismem). Složitě komponovaná a divadelně efektní hra *Pokoušení* je moderní transpozicí faustovského mýtu s důrazem na etický moment smlouvy se zlem. Smysl této morality je jednoznačný: nelze hrát na obě strany, nelze zároveň všem sloužit a všechny podvádět, „taktizováním“ se člověk připraví o vlastní integritu. Drama *Asanace* zpracovává téma *Vyrozumění* prostředky přímočaré politické alegorie, zachycující ve zkratce a ve zdrobněném měřítku peripetie posrpnového vývoje s falešnými a marnými pokusy o „asanaci“, tj. reformu.

Na česká jeviště se Havel anonymně vrátil roku 1988 hrou *Zítřka to spustíme*. Jemně ironicky nasvícený historický příběh 28. října 1918 i biografie ústředního hrdiny Aloise Rašína jsou dramaticky zhuštěny do jediného večera a noci, které politik tráví horečným telefonickým vyjednáváním s dalšími politickými aktéry. K dokončení dalšího dramatu se Havel dostal až po téměř dvaceti letech, kdy na předchozí dílo navázal hrou *Odházení*, další dramatickou studií ze života mocných: vlivný a úspěšný politik po mnoha letech opouští svou funkci a s ní zavedený způsob života a sociální statut, což se dotýká i jeho bezprostředního okolí. Ironickým nahlížením na tíživou existenciální situaci odcházejícího politika Havel současně ironizuje ideovou prázdnotu současné politiky i frázovitost politické publicistiky. Hrdina je opět do jisté míry ambivalentním mluvčím samotného autora: jeho portrét se tak na jedné straně monumentalizuje, na druhé straně nabyvá absurdních rysů.

Vedle dramatické tvorby je druhou základní polohou Havlovy literární činnosti, zejména v 70. a 80. letech, esejistika a publicistika. Tematicky se Havel zaměřuje na otázky divadelní (režijní tvorba Alfréda Radoka, studie *Anatomie gagu*, komentáře k vlastním hrám), literární (předmluvy, doslovy, vzpomínky a nekrology), kulturní a politické (eseje a úvahy *O dialektické metafyzice*, *Politika a svědomí*, *Anatomie jedné zdrženlivosti*, *O smyslu Charty 77*, *Příběh a totalita*), z nichž některé se navzdory Havlově publikační izolaci staly významným prvkem „neoficiálního“ společenského života období normalizace (*Dopis Gustávu Husákovi*, *Moc bezmocných*). V *Dopisech Olze*, posílaných manželce z vyšetřovací vazby a z vězení v Heřmanicích a v Plzni-Borech od června 1979 do září 1982, se kříží poloha autobiografická s reflexivní (psychologické analýzy a filozofické úvahy v závěrečné části přerůstají do souvislého eseje o lidské transcendenci). *Dálkový výslech* podává formou rozhovoru s Karlem Hviždalem přehledný obraz Havlova života, díla a názorů. Publicistika z let 1969–89 byla shrnuta do knih *O lidskou identitu* a *Do různých stran*. K nim přistupuje rozsáhlejší esej *Letní přemítání*, v němž se Havel zamýšlí nad polistopadovým politickým děním a svou úlohou v něm. K vlastnímu státnickému angažmá se Havel vrátil knihou-koláží *Prosím stručně*, v níž další rozhovory s Karlem Hviždalem

doplňují autorovy reflexe, „deníkové“ záznamy i úryvky interních dokumentů prezidentské kanceláře.

Havel je autorem rozhlasové hry *Anděl strážný* (1968, r. Josef Melč; časopisecky in Studie a úvahy 1968, č. 3/4), rozhlasové koláže *Čechy krásné, Čechy mé* (1969, prem. 1991, r. Miloš Novotný a Ladislav Rybišar), uvedeny byly též rozhlasové adaptace her *Audience* (Svobodná Evropa, Mnichov, 1976, r. Luboš Kaválek); *Vernisáž* (Svobodná Evropa, Mnichov, 1977, r. Milan Horník; ČRo 1992, r. Lída Engelová), *Protest* (ČRo 1991, r. Luboš Pistorius) a *Zítřka to spustíme* (ČRo 1995, r. Lída Engelová). Hru *Audience* natočil Havel s Pavlem Landovským na magnetofonový záznam, posléze vydaný na gramofonové desce (r. Luboš Pistorius, Uppsala 1978; 1990, CD 1998).

Televize uvedla Havlovu původní televizní hru *Motýl na anténě* (dokončena 1968, realizována 1990, r. Ladislav Smoljak, poprvé v SRN s tit. *Fledermaus auf der Antenne*, 1975, r. Jan David), dále inscenace her *Vernisáž* (1990, r. Ivan Rajmont) a *Horský hotel* (1999, r. Andrej Krob) a kompletní verzi jeho divadelního pásma *Zítřka to spustíme* (1992, r. Viktor Polesný). Podle Havlovy rozhlasové koláže z roku 1969 *Čechy krásné, Čechy mé* vznikl stejnojmenný krátkometrážní film (1998, r. Miloš Záborský), podle úryvků z paměti komunistického politika Vasilu Biřáka napsal Havel scénář k televizní grotesce *Osudná noc* (2002, r. Andrej Krob). Havlovy divadelní hry byly inscenovány zahraničními televizními stanicemi, mj.: *Zahradní slavnost* (Das Gartenfest, SRN 1966, r. Hansjörg Utzerath); *Vyrozumění* (The Memorandum, Velká Británie 1967, r. James Ferman; Die Benachrichtigung, SRN 1968, r. Wilm ten Haaf); *Audience* (Francie 1980, r. Edouard Logereau; Norsko 1981, r. Tore Breda Thoresen); *Vernisáž* (Sorry, Velká Británie 1978, r. Claude Whatham; Vernissage, Francie 1980, r. Edouard Logereau); *Protest* (SRN 1980, r. Heinrich Koch; Norsko 1981, r. Tore Breda Thoresen; Velká Británie 1981, r. Alistair Clarke; Dánsko 1982, r. Kaspar Rostrup; Holandsko 1986, r. Piotr Andrejev; Pétition, Francie 1987, r. Jean-Louis Cornolli); *Chyba* (Der Fehler, SRN 1988, r. Jiří Skarvan; La Faute, Francie 1994, r. Karel Prokop) a *Largo desolato* (Rakousko 1985, r. Jürgen Bosse; USA 1990, r. Jiří Žižka; Francie 1991, r. Agnieszka Holland). Některé

divadelní inscenace Havlových her zaznamenala Česká televize: *Audience* (1990, r. Jiří Menzel); *Largo desolato* (1991, tel. r. Viktor Polesný, div. r. Jan Grossman); *Ztížená možnost soustředění* (1998, tel. r. Rudolf Tesáček, div. r. Andrej Krob), *Odcházení* (2010, tel. r. Aleš Kisil, div. r. David Radok). Úryvky z prvních inscenací *Zahradní slavnosti* a *Vyrozumění* v Divadle Na zábradlí zaznamenává dokumentární film *Mlha* (1966, r. Radúz Činčera).

Podle *Žebrácké opery* natočil Jiří Menzel roku 1990 stejnojmenný film. Podle vlastní hry natočil Václav Havel v roce 2010 celovečerní film *Odcházení*. Vlastní přepracovanou verzi scénáře *Heart beat*, na němž se v 70. letech spolu s režisérem autorsky podílel Václav Havel, natočil roku 2010 Jan Němec. Na základě hry *Život před sebou* (spoluautor Karel Brynda, inscenováno na vojenském útvaru během Havlovy prezenční služby 1959) vznikla v divadle Sklep fraška *Mlýny* (1990, sc. David Vávra, Jan Slovák a Jiří Fero Burda; televizní inscenace 1994, sc. Ondřej Trojan). Koláž z Havlova díla *Cirkus Havel* uvedlo Divadlo Husa na provázku (prem. i knižně 2008, sc. Petr Oslzlý a Vladimír Morávek), jevištní podoby se však dostalo i několika Havlovým nedivadelním textům: esejistické pásmo *Pět dopisů Olze* připravil František Derfler (Divadlo U stolu, Brno 1990), pásmo Havlovy juvenilní poezie *Zpěvy šilence* bylo uvedeno v Hradci Králové (r. Radovan Lipus, 2000), *Dopis Gustávu Husákovi* inspiroval vznik

představení *Havel píše Husákovi* (Brno 2009, r. Jiří Honzírek) a inscenován byl též pohádkový triptych *Pižďuchové* (2010, dram. René von Ludowitz a herci divadla Husa na provázku, r. Vladimír Morávek). Texty z *Dopisů Olze* zhudebnil Petr Kotík (skladba měla premiéru 1990). V epizodních rolích vystupuje Havel jako herec ve filmech *Každý mladý muž* (1965, r. Pavel Juráček) a *Kamenný most* (1996, r. Tomáš Vorel).

Havlovo dílo a jeho životní osudy jsou předmětem řady filmových a televizních dokumentů: *Václav Havel – A Czech Drama* (1989, r. Paul Pawlikowski, BBC); *Proč Havel?* (Why Havel? 1991, r. Vojtěch Jasný); *Václav Havel – Du Theatre au Pouvoir* (1993, Od divadla k moci, též uváděn titul Z dramatika prezidentem, r. Karel Prokop); *Václav Havel – Ein böhmisches Märchen* (1993, r. Ivan Fíla); *Václav Havel* (v cyklu GEN, 1993, r. Ondřej Trojan); *A znovu Žebrácká opera* (1996, r. Olga Sommerová); *Občan Václav Havel jede na dovolenou* (2005, r. Jan Novák a Adam Novák), *Občan Havel* (2007, r. Pavel Koutecký a Miroslav Janek), *Občan Havel přikuluje* (2009, r. Jan Novák a Adam Novák) a *Václav Havel, Praha-Hrad* (2009, r. Petr Jančárek); Havel samozřejmě vystupuje v řadě dalších dokumentárních filmů.

Jako dramatik, disident i prezident byl Václav Havel oceněn mnoha řády, vyznamenáními, cenami a čestnými doktoráty. Je mj. nositelem Velkého kříže Řádu čestné legie (Paříž 1990), Prezidentské medaile svobody (Washington 2003) a Řádu Bílého lva (Praha 2003), Ceny Jana Palacha (Paříž 1982), Ceny Erasma Rotterdamského (Rotterdam 1986), Ceny Olofa Palmeho (Stockholm 1989), Ceny Karla Velikého (Aachen 1991), Vestfálské mírové ceny (Münster 1998) či Německé národní ceny (Berlín 2003). Havlův přínos divadlu byl třikrát oceněn udělením Ceny Obie (New York 1968, 1970, 1984), dále je Havel mj. nositelem Ceny Thálie (2004), Ceny Jaroslava Seiferta (2008), Ceny Karla Čapka (2008), Ceny Alfréda Radoka (2009) a Ceny Franze Kafky (2010).

Zdroj: Slovník české literatury (zkráceno), autoři hesla: Zdeněk Hořínek (1995); Libor Vodička (2009); Michal Příbání (2009)

Synopse her Václava Havla naleznete v těchto Zprávách DILIA.

DIVADELNÍ ÚSTAV VYDAL JAKO 50. SVAZEK EDICE SOUČASNÁ HRA „TŘI HRY“ LARSE NORÉNA

Lars Norén, autor více než stovky divadelních, televizních a rozhlasových her, je doma i ve světě považován za nejvýznamnějšího švédského dramatika po Augustu Strindbergovi. Jeho texty spojuje myšlenková kontinuita a opakující se motivické okruhy: zájem o skryté stránky lidské duše, obnažování vnitřních konfliktů postav, jejich citové rozpolcenosti i narušených, degenerujících vztahů.

To vše je patrné i ve třech hrách z posledních dvou desetiletí dramatické tvorby, které kniha obsahuje: *Válka*, *V skrytu*, *O lásce*. Dotýkají se základních lidských situací, odrážejí stav současného světa, ale i vztah bohaté i chudé Evropy. Publikace je doplněna studií Mikaela van Reise *Před konečností*. Hry přeložili Zbyněk Černík a Martin Severýn.

Válka

V této hře, volně variující témata Sofoklova posledního dramatu *Oidipus na Kolonu*, rezonuje násilí a brutalita války v Jugoslávii na začátku devadesátých let minulého století. Válka líčí „propastně hlubokou katastrofu ve společnosti, ze které se stal její vlastní protiklad, ne-společnost“.

V skrytu

Ubíjející předměstský život středních vrstev, který se pohybuje mezi alkoholem, nevěrou a vypnutými mobily. Drama odhaluje citové omrzliny a potlačované touhy několika partnerských dvojic, jejichž osudy se vzájemně protínají.

O lásce

Intimní prostory rozhodů a nejistot. Spíše než láskou se autor zabývá jejím nedostatkem, její pomíjivostí. A naplněním či ztroskotáním nadějí, které do vztahu přináší vytoužené dítě.

Synopse vybraných her Larse Noréna naleznete v sekci Divadelní oddělení – Přeložené zahraniční hry.

HE

STÜCKE 2016 – NOMINACE ZVEŘEJNĚNY

Ve dnech 7.–28. května 2016 se uskuteční 41. divadelní dny v německém Mülheimu, Mülheimer Theaterage. V letošním roce vybrala nezávislá komise sedm her, jejichž inscenace představí divadla z Berlína, Vídně, Lipska, Frankfurtu, Mnichova, Stuttgartu a Bonnu. Autorky a autoři vybraných her budou soutěžit o prestižní cenu Mülheimer Dramatikerpreis, která je spojena s částkou 15.000 Euro.

Sibylle Berg

Und dann kam Mirna

Maxim Gorki Theater, Berlin

Wolfram Höll

Drei sind wir

Schauspiel Leipzig

Fritz Kater

Buch (5 ingredients de la vida)

Schauspiel Stuttgart / Münchner Kammerspiele

10 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

Thomas Melle
Bilder von uns
Theater Bonn

Yael Ronen & Ensemble
The Situation
Maxim Gorki Theater, Berlin

Ferdinand Schmalz
dosenfleisch
Burgtheater Wien / Deutsches Theater Berlin

Felicia Zeller
Zweite allgemeine Verunsicherung
Schauspiel Frankfurt

Tučně vyznačené tituly jsou v německém originále elektronicky k dispozici v DILIA. Překlad hry Und dann kam Mirna již připravujeme.

HE

HRY NOMINOVANÉ NA CENU LAURENCE OLIVIERA V DILIA

40. ročník nejsledovanějších britských divadelních cen vyhlásil své nominace. Cena Laurence Oliviera se udílí umělcům, kteří měli možnost představit se za uplynulý rok na londýnských jevištích. Ceny jsou celosvětově vnímány jako nejvyšší možná pocta v britském divadelním prostředí a jsou ekvivalentem toho, co pro Broadway znamenají ceny Tony a pro Francii Ceny Molièra.

Tučně označené tituly naleznete v naší nabídce, ihned k zaslání elektronicky.

V kategorii nejlepší drama byly nominovány tyto tituly:

Claire Van Kampen: Farinelli And The King

Martin McDonagh: Hangmen

Duncan Macmillan: People, Places and Things (v současné době se překládá)

Florian Zeller: Otec

V kategorii nejlepší komedie byly nominovány:

Robert Askins: Ruka páně

Henry Lewis, Jonathan Sayer, Henry Shields: Peter Pan Goes Wrong

Jessica Swale: Nell Gwynn

V kategorii nejlepší znovuuvedení hry byly nominovány:

William Shakespeare: Hamlet

William Shakespeare: Zimní pohádka

August Wilson: Ma Rainey's Black Bottom

Christopher Hampton: Nebezpečné vztahy

Většina nominovaných her dostupná v DILIA. Dotazy a objednávky na e-mail: kostak@dilia.cz

DK

Rozhovor

ANDREJ KROB

VÁCLAV HAVEL
UMĚL NASLOUCHAT
DRUHÝM

V letošním roce si připomínáme nedožitě 80. výročí Václava Havla. V kontextu naší současné politické reprezentace se jeví odchod Václava Havla jako zdaleka ta největší ztráta pro český národ za poslední desetiletí. V čem podle Vás Václav Havel české společnosti nejvíc chybí a čím nejvíc chybí Vám osobně?

Záleží na tom, k jaké části naší dnes rozdělené společnosti člověk patří. Já osobně s úctou vzhlížím k té, které dnes bohužel patří hradní hanlivý přívlastek „Kavárna“. Účel svítí prostředky, především ty předvolební, které mají navodit u neinformované části většinové společnosti představu zvanicích kavárenských povalečů odtržených od života. Přitom také mé hovory s Václavem Havlem o jeho poslední hře *Odcházení* probíhaly ještě před její premiérou v proslulé pražské kavárně Slávie na Národní třídě. Podobné přátelské rozhovory včetně kritických autorových výhrad k mým představám, jak inscenovat jeho hry, jsme vedli nejen v kavárně Slávie ale také jako mnoholetí dobří sousedé na našem společném Hrádečku.

Myslím, že české společnosti chybí osobnost Havlova formátu, kterou by RESPEKTOVAL celý svět. Václav byl charismatickou a respektovanou osobností nejspíš proto, že uměl naslouchat druhým a uměl skvěle vystihnout podstatu toho, co bylo v klíčových chvílích třeba dělat a říci. S mnohými státníky udržoval přátelské styky, aniž by se musel před nimi ponižovat. Úctu budil jeho boj za dodržování lidských práv kdekoliv na světě. Byl garantem naší příslušnosti k Evropě a k Severoatlantické alianci. To se v poslední době bohužel mění. Osobně mi nejvíce chybí jako sused na Hrádečku. V době jeho prezidentování a i po něm byl Hrádeček a naše chalupy místem časného přátelského setkávání.

Knihovna Václava Havla, Art for Amnesty – Amnesty International a Václav Havel Library Foundation společně slaví nedožitě jubileum Václava Havla celoročním projektem Havel@80, kterého se také účastníte. Co byste z tohoto programu čtenářům doporučili?

Vědomě se budu tohoto projektu účastnit snad až s hradeckým Klicperovým divadlem. Přijal jsem jejich nabídku, abych podle vlastního uvážení k nedožitým osmdesátinám Václava Havla něco připravil. Rozhodl jsem se pro jeho pozdější hru *Asanace*. První uvedení se předpokládá 10. října 2016 na některém z jevišť pražského Národního divadla. S Divadlem na tahu, které se dlouhodobě věnuje Václavu Havlovi a jeho hrám, jsme v divadle v Horních Počernicích během krátké doby vedli již podruhé obnovené představení jeho adaptace Gayovy *Žebrácké opery*. V záloze máme připravené další hry. Například jsme se s jeho aktovkami *Protestem a Audiencí* v rámci projektu Havel@80 nedávno vydali za diváky do Třeboně.

Vaše inscenace Havlovy *Žebrácké opery* uvedená v roce 1975 v Horních Počernicích se stala doslova legendární. Jak vzpomínáte na tu atmosféru? Byli jste si vědomi toho, jak radikálně tahle událost změní Vaše životy?

Radosti a pohody kolem přípravy a zkoušek bylo dost. Déle než rok jsme se scházeli v bytech a na chalupách, hra nás bavila, těšili jsme se z Havlova chytrého textu. Komplikace s režimem jsme si příliš nepřipouštěli. Starosti nastaly až po premiéře. Výsledky účinkujících v Bartolomějské ulici, v některých případech vyhazovy z práce nebo opatření, která měla zabránit podobným projevům této „zájmové“ činnosti, a také řeči, jak jsme to všechno pokazili těm, kteří tiše a nenápadně bojovali proti režimu. My jsme tehdy ještě proti nikomu nebojovali. Je ale pravda, že jako bývalí kulísáci z Divadla Na zábradlí jsme se těžko smířovali s tím, že hry našeho

dobrého kamaráda pomalu ale jistě mizí z repertoáru českých divadel. Nějaké to furiantství v tom našem divadelním počínání přece jenom bylo. (Celý počernický příběh připomíná publikace Knihovny Václava Havla Gauneři z Horních Počernic).

Vaše režie Havlových her v Divadle Na tahu jsou považovány za nejlepší a nejpresnější havlovské interpretace. V čem myslíte, že spočívá onen klíč k Havlovým hrám?

Klíč k Havlovým hrám spočívá ve správném přečtení hry a v následném respektu k jejímu textu. Jde především o to, pochopit proč dramatik – filosof hru vůbec napsal, co jí chce říci nebo jaký společenský úkaz se rozhodl popsat nebo napadnout. Je to tedy o tom, jak se dostat k těm tak zvaným přesahům hry. Je také dobré věnovat pozornost Havlovým prosbám inscenátorům některých jeho her. Povinností režiséra každé dobré hry je podle mého co nejlépe obsahově silný text vyložit a podpořit. Nikoliv naopak svou přebujelou kreativností a představitostí nakonec autora umlčet.

Kterou Havlovu hru máte nejraději a která naopak patří k těm nejméně oblíbeným?

Dobrá hra nakonec může být podle Václava Havla chytřejší než sám autor. Nakonec je to jeden z důkazů svědčící o její kvalitě. Jinak je na tom režisér, který může být chytřejší než hra jen v případě, že hra sama není příliš povedená. Lepší je takovým hrám se spíše vyhnout. O ničem vás nepoučím. O *Asanaci* mám své pochybnosti. Přesto jsem se hře nevyhnul a jsem připraven dobrovolně podstoupit všechna rizika, která jsou se hrou spojena. Jako by v ní autor Václav Havel opustil svůj direktivní způsob psaní her, postavy už nejsou tak jednoznačné, mohou mít různé výklady. Je to hra o naději i beznaději, je to hra o konformitě vůči stále se měnícím poměrům,

je to hra o podivných cestách lásky, která nenachází svého adresáta, je to hra o smrti dobré k vydírání, i o smrti jako takové. A nad tím vším nesmlouvává moc, které dal autor k dispozici kafkaovsky laděný zámek s hladomornou, kde končí všichni neposlušní odpůrci asanace. Přitom se na věži hradu nakonec usadí čáp a jedna z postav teprve v závěru hry přichází na to, že má taky pohlavní pud. Takže to všechno nakonec dobře dopadne?

Vedle interpretace Havlových her se zaměřujete na texty dalších klasiků absurdního dramatu. Co Vás na tomto žánru nejvíce přitahuje?

Přitahuje mne ten nekonečný sled nesnadných otázek. Ne, že by jim člověk nerozuměl. Cítíte, že víte, o čem je řeč, ale je to téměř nesdělitelné. Že Vladimír a Estragon v Beckettově hře na něco nebo někoho čekají, může být z jistého pohledu ještě normální. Jeden bez druhého se zatím neobejdou, a proto na Godota čekají spolu. To, že se nakonec místo Godota dočkají Pozza a Luckyho už tak normální není. Pozzo totiž svého bývalého kamaráda, který je mu už k ničemu, vede na trh jako by to byl nějaký dobytek. Je to předobraz Vladimírovy a Estragonovy budoucnosti? Co je absurdní, je současně do značné míry kruté a nelidské. Činohra Divadla Na zábradlí se v šedesátých letech pod vedením uměleckého šéfa Jana Grossmana absurdním dramatem programově zabývala. Jarryho *Král Ubu*, Beckettovo *Čekání na Godota*, Ionescovy hry *Plešatá zpěvačka* a *Lekce*, Havlovy první hry *Zahradní slavnost*, *Vyrozumění* a *Ztžžená možnost soustředění*, Kafkův *Proces* atd. Byl jsem tehdy u toho. A dá se říci, že jsem se od té doby nehnul z místa.

Co pro Vás znamenala škola Jana Grossmana a Libora Fáry? Jaký nej důležitější poznatek jste si od nich pro svou uměleckou tvorbu odnesl?

Byly to výjimečné osobnosti. Snažil jsem se v divadle dělat vše, co jsem jim na očích viděl. Oba si toho vážili a vzali mne mezi sebe. Díky nim jsem začal rozumět a vážit si věcí, o kterých jsme do té doby neměl tušení.

Máte nějaký nesplněný divadelní sen?

Ano. Měl bych dokončit inscenaci hry Samuela Becketta *Čekání na Godota*, na které v Divadle na tahu pracuji už téměř šest let... A konečně odejít do důchodu.

ANDREJ KROB (nar. 1938)

se vyučil v oboru montér ocelových konstrukcí v Transportě Chrudim. Studia na průmyslové škole stavební (Hradec Králové) a strojní (Praha) nedokončil. V mládí prošel mnoha zaměstnáními. V roce 1963 zakotvil v Divadle Na zábradlí, kde v šedesátých letech jako kulisák, později jevištní mistr a asistent scény, absolvoval „divadelní univerzitu“ u režiséra Jana Grossmana a scénografa Libora Fáry v době, kdy zde měly světovou premiéru první hry Václava Havla. V roce 1975 nazkoušel se svými přáteli kulisáky zakázanou Havlovu adaptaci Gayovy *Žebrácké opery*. Po jejím uvedení v hospodském divadelním sále v Horních Počernicích byl Krob vyhozen z Divadla Na zábradlí. Vzápětí se stal jedním z prvních signatářů Charty 77. Po propuštění ze zaměstnání pracoval jako montér těsnění do oken v pardubické firmě Tvar. Na konci osmdesátých let se Andrej Krob podílel na vzniku a činnosti samizdatového Originálního Videojournalu, nezávislého filmového zpravodajského magazínu. V té době se svými disidentskými přáteli a jedinou videokamerou

14 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Rozhovor

natočil a poprvé v ČSSR uvedl Havlovu hru *Pokoušení*. Od roku 1991 pokračoval Krob v inscenování her Václava Havla v Divadle Na zábradlí, kde Divadlo na tahu téměř sedm let pravidelně hostovalo. Tam také uvedl v čs. premiérách Havlovy hry *Horský hotel* a *Spiklence*. Svou náklonnost k absurdnímu divadlu prokazoval svými pozdějšími inscenacemi her Samuela Becketta, Eugene Ionesca, A. P. Čechova, a také současných autorů René Levinského a Vlasty Třešňáka. Jako host režíroval v Divadle Na zábradlí, v hradeckém Klicperově divadle, v Městském divadle v Karlových Varech, v Západočeském divadle v Chebu, v brněnském HaDivadle nebo v divadle Cypriana Norwida v polské Jelenie Goře. S Pavlem Kosatikem natočil pro ČT jedenáct dílů Pelcova seriálu *Samizdat*. Jako režisér spolupracoval se Zbyňkem Benýškem na cyklu o výtvarnících *Ateliery* (Načeradský, Němec, Nepraš, Steklík, Plíšková, Sopko, Šafránek). V televizním cyklu *Z blízka* uvedl dokument o Martinu Jirousovi. S Divadlem na tahu pravidelně přispíval do televizních pořadů Muzerie. Zatím poslední prací Andreje Kroba uvedenou v ČT je dokumentární film *Fenomén Hrádeček aneb Duchové pod Břečtejmem* (2006).

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
🏠 česká premiéra

12. 1. 2016 ☆
BURANTEATR Brno (Stadec)
Emily Brontëová –
Jan Šotkovský
NA VĚTRNÉ HŮRCE
Překlad: **Kateřina Hilská**

19. 1. 2016 🏠
Východočeské divadlo
Pardubice (Malá scéna
ve dvoře)
Felicia Zeller
PIVO A ŽENY
Překlad: **Zuzana Augustová**

30. 1. 2016 🏠
Divadlo OKKO Praha
(Vršovické divadlo MANA)
Roger Mortimer-Smith
NĚCO ZATAJIT
Překlad: **Matouš Turek**

5. 2. 2016 ☆
Pídivadlo Praha
Agnieszka Osiecka
MASÁŽ OBLIČEJE
Překlad: **Irena Lexová**

6. 2. 2016 ☆
Divadlo J. K. Tyla
Plzeň – Činohra
Klaus Mann – Johana Součková
MEFISTO
Překlad: **Anna Siebenschainová**,
Otakar Fischer

18. 2. 2016 ☆
Národní divadlo Brno – Činohra
(Divadlo Reduta)
Zdeněk Rotrekl – Martin
Františák – **Petr Maška**
PODEZŘELÁ KRAJINA
S ANDĚLÝ

20. 2. 2016 ☆
Divadlo J. K. Tyla Plzeň – Opera
(Malá scéna)
Jiří Teml
KOCOUR V BOTÁCH
Libreto: **Jan Tůma** a **Eliška
Hrubá**

26. 2. 2016 ☆
Centrum experimentálního
divadla (CED) Brno –
Divadlo Husa na provázku
Rudolf Sloboda –
J. A. Pitínský – Simona Petřů
URŠULA
Překlad: J. A. Pitínský,
Simona Petřů
Hudba: **Richard Dvořák**

26. 2. 2016 🏠
Studio Hrdinů Praha
Sjón
SKUGGA BALDUR
Překlad: **Helena Březinová**
Úprava: Kamila Polívková,
Tereza Hořová

27. 2. 2016 ☆
Docela velké divadlo Litvínov
Josef Čapek – **Jana Galinová**
O PEJSKOVI A KOČIČCE
Úprava: Zdeněk Říha
Hudba: **Jan Turek**

2. 3. 2016 ☆
Kašpar Praha
(Divadlo v Celetné)
Vladimír Fanta
KLEC

5. 3. 2016 ☆
Naivní divadlo Liberec
Radek Malý – **Vít Peřina** –
Michaela Homolová
ČECHY LEŽÍ U MOŘE

16 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Premiéry

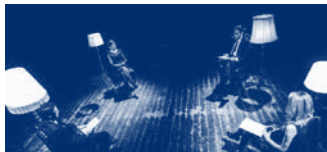
7. 3. 2016

Východočeské divadlo
Pardubice
(Malá scéna ve dvoře)

Lars Norén

TICHÁ HUDBA

Překlad: Zbyněk Černík

13. 3. 2016

Divadlo Letí Praha

Guillaume Cayet

NEHYBNÍ

Překlad: Michal Zahálka

Scénická skica v rámci
projektu 8@8.

16. 3. 2016

Divadlo v Dlouhé Praha
Ivan Alexandrovič Gončarov –

Hana Burešová –

Štěpán Otčenášek

OBLMOV

Překlad: Libor Dvořák

21. 3. 2016

Divadlo Kalich Praha

Sébastien Thiéry

ZAČÍNÁME KONČIT

Překlad: Petr Christov

23. 3. 2016

Divadlo Letí Praha

Anna Saavedra

**OLGA (HORROR
Z HRÁDEČKU)**

31. 3. 2016

Národní divadlo Praha –
Činohra (Stavovské divadlo)

Lenka Lagronová

JAKO BRITVA (NĚMCOVÁ)

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacená záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za sníženou zálohu 200,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, italské a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilla.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same	za 7,7% netto (30. 6. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Listopad	za 6% netto (12. 11. 2017, profesionální divadla)
Všechny hry Bernarda Shawa	za 9% brutto (1. 10. 2016)
Michael Cooney – Habaďůra	za 6,5% brutto (31. 12. 2016)
Paula Vogel – Nejstarší řemeslo	75 USD netto za představení (31. 12. 2016, amatérská divadla)
Martin McDonagh – Osířelý západ	za 6,5% netto (do 31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Jen vzpomínky zůstanou	za 6% netto (31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Každý rok ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
Bernard Slade – Další roky ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
John Godber, Jane Thorntonová – Barmanky	za 6% netto (28. 2. 2018, profesionální divadla)
John Godber – Vyhazovači	6% netto (21. 5. 2018, profesionální divadla)
John DiPietro – Umění vraždy	7,7% netto z btto (2. 4. 2018)
Dennis Kelly – Sirotcí	7% netto (10. 5. 2018)
Jerry Herman, Michael Steward – Hello, Dolly!	za 12% netto (1. 6. 2015–31. 5. 2018, profesionální divadla)
Johnnie Mortimer, Brian Cooke – Když kočky nejsou doma	za 6% netto (8. 2. 2020, profesionální divadla)
Reginald Ross – 12 rozhněvaných mužů	6% netto (1. 9. 2018)

18 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozorností, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME

České hry

ANDĚL STRÁŽNÝ (1968)

Václav Havel

Žánr: rozhlasová jednoaktovka
Obsazení: 2 muži

Pasivního a plachého umělce Vaváka doslova atakuje svou návštěvou jeho fanoušek Machoň. Překvapený Vavák se tak stává obětí Machoňova zájmu, jeho stupňující se tendence ovládnout umělcův životní styl a myšlení vlastními fantasmagorickými výmysly a vynálezy, které mohou v očích ctitele ještě „zdokonalit“ podobu mistrovny tvorby. Machoň pocituje nezbytnost stát se součástí Vavákovy osobnosti, kterou svým suverénním chováním, proměňujícím se až v násilný teror, potlačuje. Labilní a nejistý Vavák tomuto ataku nakonec podléhá. Tato rozhlasová hra byla poprvé uvedena v roce 1968 v Československém rozhlasu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ASANACE (1987)

Václav Havel

Žánr: hra o pěti obrazech

Obsazení: 9 mužů, 5 žen

AUDIENCE (1975)

Václav Havel

Žánr: jednoaktovka

Obsazení: 2 muži

Poslední z trojice celovečerních her Václava Havla z osmdesátých let.

Skupina architektů připravuje demolici malebného středověkého městečka v podhradí, na jehož místě má být vystavěno panelové sídliště pro dva tisíce obyvatel. Delegace občanů města žádá zrušení asanace, která by zničila jejich přirozené životní prostředí. Rozproudí se diskuse mezi architekty o smyslu moderní architektury, ale ukáže se, že nejdůležitější postavou není na hradě hlavní architekt, ale záhadný tajemník. Delegaci uvězní v hladomorně a nařídí pokračovat v projektování. Situace se však náhle změní příchodem inspektora. Ten prohlásí, že architekti budou mít nadále naprostou tvůrčí svobodu. Oslava nebere konce, hradby mezi lidmi padají – zdá se, že nastává ráj na zemi. Dokud nepřijde druhý inspektor, neoznačí prvního za diletanta a nenastolí staré pořádky. Deprese architektů po tomto obratu je hluboká a zřejmě trvalá. Nový inspektor se je po čase marně snaží burcovat k novému úsilí a „novému myšlení“. Hra končí sebevraždou jednoho z hrdinů, skokem z věže „z nešťastné lásky“, jak říká legenda hradu. *Asanace* je satirou na umrtvující účinky jakýchkoli pokusů o centrální řízení společnosti – a také symbolickou zkratkou české historie.

Světovou premiéru měla hra pod titulem *Sanierung* 24. 9. 1989 ve švýcarském Curychu. Se souborem divadla Schauspielhaus Zürich ji v překladu Joachima Brusse nastudoval režisér Joachim Bißmeier. Inscenace byla hrána na pobočné malé scéně zvané Keller. Česká premiéra se uskutečnila 30. 3. 1990 v Realistickém divadle Zdeňka Nejedlého v Praze, kde hru nastudoval režisér Karel Kříž.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

Spisovatel Vaněk, v některých rysech láskyplně ironický portrét Václava Havla, byl původně jednou z postav hry Havlova přítele Pavla Landovského *Sanitární noc*. V *Audience* si Havel Vaňka vypůjčil a učinil z něho onoho „věčného disidenta“, putujícího nejen jeho vlastními aktovkami, ale i dalšími hrami Pavla Landovského, Pavla Kohouta a Jiřího Dienstbiera. *Audience* z nich zůstala nejznámější.

Vaněk, připravený o možnosti legálně se uživit svým povoláním, zde jako zaměstnanec pivovaru (což je reálná epizoda Havlova života) musí čelit nejrůznějším pokušením svého nadřízeného sládka, jejichž cílem je získat Vaňka pro svéráznou spolupráci s mocí: psát za sládka sám pro státní bezpečnost zprávy o své aktivitě, donášet sám na sebe, a tak získat kontrolu nad jejich kontrolou... Vaněk nakonec nabídku z principiálních důvodů odmítá, a tím vzbudí nenávistnou reakci „muže z lidu“. Spisovatele i jeho mnohem primitivnějšího protihráče ovládá však stejný smutek z poměrů...

Jednoaktová hra z roku 1975 s autobiografickou postavou Ferdinanda Vaňka je první z her inspirovaných zkušeností zakázaného autora sedmdesátých let. Hra byla vydána roku 1975 samostatně jako 47. svazek Edice Petlice. Soukromá premiéra *Audience* se uskutečnila zásluhou Andreje Kroba a Divadla na tahu o letních prázdninách 1976 ve stodole u Krobovy chalupy na Hrádečku; hrálo se pro zvané přátele autora a režiséra. Oficiální premiéru měla *Audience* ve vídeňském divadle Akademietheater (komorní scéna Burgtheateru) 9. 10. 1976 společně s *Vernisáží* a hrou Sławomira Mrożka *Policajti*. Pod názvem *Audiencz* ji v překladu Gabriela Lauba nastudoval režisér Vojtěch Jasný. Roku 1978 byla v bytě Vladimíra Mertvy pořízena zvuková nahrávka (režie Luboš Pistorius, Sládek – Pavel Landovský,

20 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Vaněk – Václav Havel), kterou téhož roku vydal na gramofonové LP desce Jiří Pallas ve vydavatelství Šafrán 78 ve švédské Uppsale. Na profesionální české scéně byla *Audience* poprvé uvedena 12. 12. 1989 v pražském Divadle S. K. Neumanna v režii Ivana Zmatlíka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ELA, HELA A STOP (1961)

Václav Havel

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

Žánr: jednoaktovka

Mladý kulisák Divadla Na zábradlí, Václav Havel, přispěl do revue *Autostop (Hitch-hiking)* tehdejšího principála souboru Ivana Vyskočila dvěma výstupy. Jeden z nich se zdál být navždy ztracený. Objeven byl v archivech až krátce před autorovou smrtí...

Do rozhovoru dvou starších dam, odhodlaných poprvé v životě použít autostop, zabudoval Havel směřování banálního měšťáckého dialogu k úplnému rozpadu komunikace, čímž předznamenal své budoucí hry.

Samostatnou premiéru měla tato krátká jednoaktovka 4. 12. 2009 v pražském Divadle v Dlouhé.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HORSKÝ HOTEL (1976)

Václav Havel

Žánr: hra o pěti dějstvích

Obsazení: 9 mužů, 4 ženy

Hrabě šeptá sladké hlouposti do ouška dámy ze Champs-Élysées, ale ta v Paříži nikdy nebyla... Ženatý manžel se natírá opalovacím krémem, zpívá stále dokola píseň z Doktora Živaga a konzultuje s manželkou vývoj svého

poměru se servírkou hotelu... Ředitel hotelu s náměstkem si stále vyměňují své postavení a distancují se od činnosti svého předchůdce... Někde v dálce stále houká vlak a všichni si pohledem na hodinky konfrontují čas. Náhle si postavy začínají vyměňovat repliky: vzniká balábile, z něhož jde při vši komičnosti strach – a prosakuje smutek.

Premiéra hry se uskutečnila 23. 5. 1981 ve vídeňském divadle Akademietheater pod názvem *Das Berghotel*. V překladu Gabriela Lauba ji nastudoval režisér Peter Palitzsch. Český byl uveden Divadlem na tahu v režii Andreje Kroba poprvé jako veřejná zkouška 10. 8. 1991 u Václava Havla na Hrádečku. Premiéra této inscenace se uskutečnila 13. 10. 1991 na scéně Divadla Na zábradlí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CHYBA (1983)

Václav Havel

Žánr: jednoaktovka

Obsazení: 5 mužů

Jednoaktová hra napsaná roku 1983 po odlce, vynucené čtyřletým pobytem Václava Havla ve vězení, jímž je tematicky inspirována. Jediná Havlova hra, reflektující jeho vězeňské zážitky je také jeho hrou nejkratší. Původně byla uváděna spolu s *Katastrofou*, hrou, kterou Havlovi připsal Samuel Beckett.

Dějištěm divadelní mikrohry *Chyba* je vězeňská cela, jejími „hrdiny“ šest muklů, tématem jejich komunikace, respektive komunikace mezi lidmi jako taková. Xiboj, nejnovější přírůstek ve vězeňské cele, si zapálil cigaretu. Před snídaní je však zakázáno kouřit a King, který v cele šéfuje, se ho snaží přivést k pořádku. Když Xiboj nereaguje ani na ty nejtvrdší výhrůžky, pronese jeden z vězňů domněnku: „Vždyt to je nějaký Maďar nebo co –“ „Jeho chyba –“, uzavře hru King a hrozivý kruh těl kolem Xiboje se uzavře.

První divadelní text, který Václav Havel napsal po návratu ze čtyřletého vězení v roce 1983, zdánlivě odráží jeho nedávnou tvrdou zkušenost, čemuž nahrává i užití drsného vězeňského slangu. U příležitosti prvního uvedení však autor o hře napsal: „*Chyba* nechtěla být jen jakousi fotografií vězeňského prostředí, ale snažila se též svým skromným způsobem varovat před všudypřítomným nebezpečím samozvaného totalitářství, přítomným dnes v každém společenství na světě, ať velkém či malém.“

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MOTÝL NA ANTÉNĚ (1968) ⚡@♫

Václav Havel

Žánr: televizní hra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Mladý spisovatel Jan slaví doma třicáté narozeniny spolu s ženou Marií a tchyní. Jako host je přítomen také nový podnájemník instalatér pan Bašta, který však během nekonečných literátských hovorů usne. Ze sousední místnosti sem začne překvapivě pronikat voda...

Jednoaktová televizní hra o pasivitě české inteligence je jedinou hrou Václava Havla, kterou vytvořil pro Československou televizi. Vznikala před srpnem 1968, ještě mohla být oceněna v autorské soutěži za původní televizní hru, ale natočena mohla být až v roce 1990. Satirickou a absurdní komedii o naprosté užvaněnosti některých mladých intelektuálů, jejich snobství a hlavně neschopnosti činu, neboť žijí ve světě slov a iluzí, realizoval režisér Ladislav Smoljak.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LARGO DESOLATO (1984) ⚡@

Václav Havel

Žánr: hra o sedmi obrazech

Obsazení: 9 mužů, 3 ženy

Po třech jednoaktových hrách z druhé poloviny sedmdesátých let a mikrohře *Chyba* zahajuje *Largo desolato*, napsané roku 1984, sérii tří Havlových „velkých her“ osmdesátých let.

Hlavní postavou hry *Largo desolato* je doktor filozofie Leopold Kopřiva, proti své vůli vmanévrovaný do role hrdiny, jímž ve skutečnosti není. Jeho bohatá politická a spisovatelská činnost z něj udělala představitele demokratických sil; u nepřátel, tajných policistů, figuruje jako podvratný živel podezíraný z protistátní činnosti. Obě strany v něm vidí pouze hlasatele idejí, nikoliv člověka. Leopold Kopřiva má pocuchané nervy, sám se chvíli považuje za hrdinu, chvíli za zbabělce a pomalu ztrácí svou vlastní identitu. Špehýrkou ve dveřích neustále vyhlíží, zda už ho nejdou zatknout. Musí přijímat časté návštěvy, které ho znervózňují a přivádějí do ještě větší izolace. Jedni ho nutí k dalším politickým gestům, jiní chtějí, aby podepsal prohlášení, které by ho zbavilo rizika dalšího zatčení, avšak za cenu popření že on je „ten“ Kopřiva, tedy za cenu popření vlastní identity. Situaci mu komplikují i ženy v jeho blízkosti (nevěrná družka, nepřilíš duchaplná přítelkyně a mladičká obdivovatelka).

Hra vychází z životní zkušenosti autora i celé československé společnosti v období tzv. normalizace. Jak uvádí sám autor, vznikla v době, kdy jako by se v naší zemi „zastavil čas“. Dramatický útvar, který přivádí před diváka život disidenta dr. Kopřivy, je výrazem autorovy zásady, že spisovatel se nemůže „vyhnout jedné věci: dějinám. Společenské situaci. Své době. A tedy vlastně politice“.

Na jevišti byla hra uvedena poprvé 13. 4. 1985 ve vídeňském divadle Akademietheater v překladu Joachima Brusse a v režii Jürgena Bosse. Českou premiéru měla 9. 4. 1990 v režii Jana Grossmana v Divadle Na zábradlí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ODCHÁZENÍ (2007)

Václav Havel

Žánr: hra o pěti dějstvích

Obsazení: 11 mužů, 6 žen, hlas

Jediná porevoluční celovečerní hra Václava Havla nás zavádí do domácnosti odcházejícího politika Dr. Viléma Riegera. Je zřejmé, že bývalému kancléři skončilo volební období a nad jeho dalším setrváním ve vládní vily obklopené velkým višňovým sadem visí otazník. Stejně zřejmé je, že ani Rieger, ani jeho okolí, ovládané pevnou rukou jeho dlouholeté přítelkyně Ireny, na zadní kolečka tak docela nemyslelo. Chod jeho širší rodiny se zatím jen málo odchyluje ze zajetých kolejí. Vedle Ireny jej tvoří její nenápadná přítelkyně Monika, realistická Babička, pomocník v domácnosti Osvald a mladší Riegerova dcera Zuzana, permanentně zaměstnaná elektronickou komunikací se světem své generace. Domem však procházejí i další postavy: Hanuš, Riegerův bývalý tajemník, svědomitě třídí inventář vily, aby Riegera uchránil obvinění, že si snad ponechal něco ze státního majetku, zatímco Hanušův bývalý tajemník Viktor se postupně a nenápadně stává Riegerovou spojkou s nastupující vládní garniturou. Novináři Jack a Bob, pracující pro všudypřítomný deník *Fuj*, sem přicházejí, aby s Riegerem připravili velký bilanční rozhovor. Mladá obdivovatelka Bea přináší obdivovnému Riegerovi k podpisu jeho knihu. Novou vládu reprezentuje náměstek Vlastík Klein, podle všeho protřelý podnikatel, jemuž osud vily leží velmi na srdci. Nejčerstvější zprávy však Riegerovi obvykle přináší zahradník Knobloch („Chlapi v hospodě mluvili o tom

stěhování...“). Katastrofická zpráva se brzy potvrdí: Riegerova rodina se z domu musí vystěhovat.

Tato novina odstartuje viditelný rozpad Riegerova „dvora“, který ovšem vskrytu probíhal už nějakou dobu: Riegerova starší provdaná dcera Vlasta nabízí svému otci přístřeší, ovšem jen za podmínky, že Rieger převede svůj majetek na její rodinu. Vlastík Klein s pomocí tajemníka Viktora „zabaví“ bednu se starými privátními písemnostmi pro potřeby mezirezortní komise pro dějiny. Především však přichází s návrhem „obchodu“: Rieger si bude smět vilu pronajmout, za předpokladu, že mediálně podpoří novou vládu. Na rozmyšlenou dostává pouhý den.

Ukáže se však, že v rozkladu je i sama Riegerova osobnost. Zatímco pro potřeby interview rekapituloje zásady a úspěchy své politiky, jeho jazyk i alibistické reakce na Ireniny věcné poznámky, usvědčují bývalého kancléře z bezmocné rezignace na svoji státnickou roli. Ani jeho soukromý život není právě příkladný: zapomene například na výročí svého vztahu s Irenou – a ještě hůře: je Irenou přistižen v Beině objetí.

Události dostávají brzy prudší spád: Riegerovi je doručen dekret, podle něhož se má vystěhovat do „vsi sto verst odsud“. Vlasta bere svou nabídku přístřeší zpět. Novináři *Fuje* namísto poskytnutého rozhovoru uveřejní smyšlené detaily z Riegerova intimního života. Irena chce skočit ze skály, ale Monika ji zadrží. Viktor přijímá místo v úřadu nové vlády. Osvald se chystá dělat hospodyní u Ragulinových, zatím však stále, zcela nevhod, usíná. Propuká bouře, v níž se Rieger na okamžik stává šiléným Learem, sužovaným fantasmagorickým vírem postav a replik, na jehož konci je zatčen, odveden a zesměšněn: ukáže se, že detaily jeho intimní korespondence se už staly veřejným majetkem.

Následujícího dne se otřesený Rieger vrací domů poté, co policii „cosi podepsal“. Kočár, který ho má odvézt na vesnici, už čeká, vily se přichází ujmout Vlastík Klein se svými podnikatelskými záměry. Jistou nadějí pro Riegera přináší Zuzanka: mohli by se všichni uchýlit k jejímu francouzskému příteli. I ten se však vzápětí stane objektem pozornosti policie. Klein nabídne Riegerovi východisko: mohl by pracovat pro novou vládu jako

poradce poradce poradce... – ve skutečnosti jako poradce bývalého tajemníka svého bývalého tajemníka. Tisková kampaň proti němu nabírá obrátek. Je čas učinit prohlášení. Rieger v dlouhém, typicky havlovském, logicky brilantním závěrečném monologu, přerušovaném jen tím, jak bývalého kancléře opouštějí poslední dosud věrní, včetně Ireny, obhájuje své rozhodnutí. Stát se poradcem v čase, kdy světové události řídí právě všemocní poradci, totiž není nic pokojujícího, znamená to pro něho čestnou možnost pokračovat ve svém životním díle. Nakonec ale musí jen přihlížet, jak se jeho nedávná ctitelka Bea začíná točit kolem nového idolu, Vlastíka Kleina.

Havel v *Odcházení* konstruuje – podobně jako ve své předchozí hře *Asanace*, dokončené před dvaceti lety – umělý (a smutně zábavný) divadelní svět. Sebeironický bilancování odcházející první postsocialistické politické garnitury a širavý pohled na nástup následující reálkapitalistické generace prostupují hravé odkazy na Čechovův *Višňový sad* a na Shakespearova *Krále Leara*. Divadelnost textu podtrhuje neustálá přítomnost autorova Hlasu, podávajícího režijní instrukce i sebeironický komentář vlastní dramatické metody i jejích mezí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PĚT TET (2010)

Václav Havel

Žánr: aktovka

Obsazení: 3 muži, 1 žena

Ve svém posledním divadelním textu se Václav Havel po pětadvaceti letech vrátil k hrdinům své proslulé aktovky *Vernisáž*. Spisovatel Vaněk opět přichází na návštěvu k přátelům Michalovi a Věře. Jakou podobu má jejich svět na počátku 21. století?

Premiéru v podobě scénického čtení měla tato jednoaktovka 13. 6. 2010 v brněnském Divadle Husa na provázku.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POKOUŠENÍ (1985)

Václav Havel

Žánr: hra o deseti obrazech

Obsazení: 9 mužů, 3 ženy

Příběh Dr. Foustky, vědce z ústavu, jehož úkolem je bránit a šířit „vědecký světový názor“, je parodií a zároveň možná vážně míněnou variací archeotypálního příběhu o učenci, jenž se upsal ďáblu. Jeho jméno je spíše zdrobnělou Faustova jména a jeho touha po poznání je také jen chabým odrazem posedlosti Goethova hrdiny. Takový je konec mýtu moderního člověka? Ani Dr. Foustka se však nesetkává s mocným Mefistofelem, ale jen s Fistulou, penzistou, který u něho hledá krytí pro své magické aktivity před všudypřítomnými zraky tajné policie. Foustka (s jeho pomocí?) okouzlí sekretářku Markétku, ale vzápětí se dostane do podezření z činnosti neslučitelné s posláním ústavu. Brání se tím, že do spojení s Fistulou vstoupil jen proto, aby o jeho činnosti mohl informovat své nadřízené. Markétku, která mu chce pomoci, zrazuje, svou milenkou Vilmu obviňuje z konfidentství... Na ústavním večírku jej nakonec primář ústavu konfrontuje s Fistulou, svým věrným spolupracovníkem. Foustka konečně dospívá k poznání, že peklo je totožné se stávající mocí – jeho plamenná obžaloba však vyvolá jen ďábelský smích.

Druhá z trojice celovečerních her osmdesátých let napsaná roku 1985. Světová premiéra s titulem *Die Versuchung* se konala 23. 5. 1986 ve vídeňském Akademietheater. Přeložil Joachim Bruss, režiroval Hans Kleber. Český *Pokoušení* nastudoval poprvé Andrej Krob s Divadlem na tahu jako videoinscenaci, natočenou Originálním Videojournalem. Po soukromé premiéře 14. 4. 1988 ve vyehradské baště se videoinscenace tajně šířila na videokazetách. Premiéru na české scéně měla hra 27. 10. 1990 v Divadle J. K. Tyla v Plzni v režii Jana Buriana.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PROTEST (1978)

Václav Havel

Žánr: jednoaktová hra

Obsazení: 2 muži

„Podepsat či nepodepsat? Hra o složité otázky a ještě složitější odpovědi. Hra o dilematu, které jsme řešili, řešíme a řešit budeme za jakéhokoliv režimu.“

Jednoaktová hra napsaná roku 1978, opět s postavou Ferdinanda Vaňka. Vaňkovým protihráčem je tentokrát jiný spisovatel. Staněk patří k těm Vaňkovým kolegům, jejichž mlčenlivost si režim koupil za možnost dále publikovat. Nekoupil si však patrně jeho budoucího zetě, který byl zatčen jako příslušník hudebního undergroundu. Staněk přesvědčuje nejprve svého návštěvníka Vaňka, že je třeba zorganizovat petici za propuštění hudebníků, když mu však Vaněk předloží již připravenou petici k podpisu, stejně výmluvně vysvětluje, proč bude lépe, když se jeho jméno mezi signatáři neobjeví. Zpráva o mladíkově propuštění je happy-endem jinak hořkého příběhu selhání jednoho intelektuála.

Premiéra se uskutečnila ve vídeňském divadle Akademietheater 17. 11. 1979. V překladu Gabriela Lauba hru nastudoval Leopold Lindtberg. Druhou částí celovečerní inscenace byla jednoaktová, rovněž „vaňkovská“ hra Pavla Kohouta *Atest*. Česky byl *Protest* poprvé uveden čtenou formou 15. 12. 1989 v rámci pořadu *Kdo je Václav Havel*, který připravila Hana Kofránková v Městských divadlech pražských (Rokoko).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

RODINNÝ VEČER (1960)

Václav Havel

Obsazení: 2 muži, 3 ženy

První samostatná dramatická práce Václava Havla z roku 1960 měla světovou premiéru teprve v roce 2000 v Divadle na Vinohradech v dramaturgicky koncipovaném večeru spolu s již proslulou *Vernisáží*. Tato tragédie o jednom dějství má právě ke zmíněné *Vernisáži* tematicky velmi blízko. Mimo jiné tyto dvě jednoaktovky spojují dvě hlavní postavy Věra s Michalem, v původním textu hry Alena a Ivan. Ve hře *Rodinný večer* se setkávají či střetávají tři generace, představované babičkou, jejímž světem se stal pasíans a vyrovnávání se se ztrátou papouška, staršími manželi Pokornými a jejich dcerou Alenou a zetěm Ivanem. Tématem hry je kolovrátkový stereotyp a neúnosná nuda a „zmrtnění“ vztahu mezi dvěma lidmi. Hlavním smyslem života manželů, kteří si v podstatě nemají co říct, se stává mladý manželský pár, který, z povinnosti a ze slušnosti, absolvuje pravidelné rodinné návštěvy u svých rodičů. A tak se tato setkání stávají úmorným zvykem a pravidelná konverzace se zužuje na omezenost frází a pouhé konstatování stavu a pocitů bez špetky zájmu. Návštěva nakonec končí tím, že všichni přítomní usnou.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SPIKLENCI (1971)

Václav Havel

Obsazení: 12 mužů, 5 žen

Žánr: hra o patnácti obrazech

První hra, kterou Havel napsal po okupaci Československa (v roce 1971), nepatří k jeho nejoblíbenějším. V Česku ji poprvé uvedl Andrej Krob ve svém Divadle na tahu až v roce 1992, a svým nastudováním ji de facto

rehabilitoval a vrátil do havlovského „kánonu“. Jde o „politickou alegorii o vládě, moci a lidské povaze v 15 scénách“ (Carol Rocamora).

V nejmenované zemi, v níž kdysi vládl koloniální režim, byl krutým diktátorem Oláh, kterého přednedávnem sesadilo statečné a početné revoluční hnutí a který odešel do exilu. Demokratickou vládu teď vede neškodný a soucitný Ministerský předseda. Několik představitelů opor režimu – armády, justice, bezpečnosti a cenzury – se však mezitím začne obávat o stabilitu nové demokracie. Objevují se fámy, že Oláh je dosud naživu. Zrodí se myšlenka založit Revoluční radu na obranu demokracie. Podle další fámy v zemi skutečně vzniklo spiknutí, jehož cílem je ujmout se moci. Aby mu mohla čelit, stane se Rada navzdory původním úmyslům tajnou organizací. Její aktivity se začínají vyvíjet nezákonným směrem, spojenectví se rozpadá. Rada je nakonec veřejností podezírána ze sympatií k Oláhovi – a tak se protispiklenečtí spiklenci sami usnesou, že v zájmu země bude nejlepší, když bude Oláh povolán zpět, aby zajistil národní bezpečnost.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VERNISÁŽ (1975)

Václav Havel

Žánr: jednoaktová hra

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Chronologicky druhá Havlova vaňkovská aktovka přivádí spisovatele na návštěvu k přátelům. Manželský pár mu předvádí svůj nový byt, vybudovaný za cenu nemalých obětí a snaží se ho přesvědčit, aby následoval jejich příkladu. Stále zřejmější je, že jeho uznání a přijetí jejich pohledu na věc, má legitimizovat jejich způsob života, který je víceméně nepřímou kolaborací s režimem. Zdvěřile až nesměle odmítavá Vaňkova reakce probudí v obou manželech nečekanou agresivitu.

VYROZUMĚNÍ (1965)

Václav Havel

Žánr: hra o dvanácti obrazech

Obsazení: 9 mužů, 3 ženy

Druhá z trojice „úřednických“ her slavné Havlovy éry spolupráce s Divadlem Na zábradlí v 60. letech, kde měla v režii Jana Grossmana premiéru 25. 7. 1965.

Jednoho rána nalezne ředitel Gross na svém stole vyrozumění v cizím jazyce. Jeho sekretářka mu vysvětlí, že bez jeho vědomí byl zaveden nový úřední jazyk – ptydepe. Jasnost úřední korespondence by tím měla být zaručena. Gross je sesazen svým ambiciózním náměstkem, ale s pomocí sekretářky překladatelského oddělení se mu nakonec podaří zjistit, že

vrozumění vlastně obsahuje chválu jeho odmítání nového jazyka jako zmateného a nehumánního. Gross je reinstalován ve své funkci, ale další jazyk se už dožaduje svého zavedení.

Slovo pytydepe jako označení absurdní byrokratické pařeči se stalo běžnou součástí českého slovníku stejně jako kdysi Karlem Čapkem a jeho hrou R.U.R. zavedené slovo robot.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZAHRADNÍ SLAVNOST (1963) ⚡ @

Václav Havel

Žánr: hra o čtyřech dějstvích

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy

První ze tří her napsaných pro Divadlo Na zábradlí, kde Václav Havel od roku 1960 do jara 1968 pracoval, která vynesla Havlovi světovou slávu. Klasické a neodolatelné komické dílo české odnože absurdního dramatu.

Úředníci Zahajovačské služby jsou ve válečném stavu s pracovníky Likvidačního úřadu. Smysl obou byrokratických institucí se již natolik vyprázdnil, že k jejich ovládnutí zcela postačí naučit se mluvit jejich slovníkem. Hugovi se podaří nejen proniknout na jejich zahradní slavnost a do jejich tajemství, ale najít zároveň i jejich styčné body. Jeho triumf vrcholí, když se stane hlavou Ústřední komise pro zahajování a likvidování. Hugo je prototypem totalitními režimy (a možná nejen jimi) vypěstovaných přizpůsobivců, kteří pochopili, že jen „ten, kdo za určité situace umí do jisté míry nebýt, může zas o to lépe za jiné situace být.“

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZÍTRA TO SPUSTÍME (1988)

Václav Havel

Žánr: historická meditace o pěti dějstvích

Obsazení: 12 mužů, 6 žen

V téměř dokumentární hře o vzniku samostatného Československa zkomboval autor fakta s vlastní verzí a úvahami o smyslu října 1918 v českých dějinách. Hra se odehrává v předvečer 28. října a jednou z hlavních postav je budoucí ministr Alois Rašín, který během oné noci vytvořil zákon o zřízení státu, vůbec první zákon nové československé republiky. Mladý český politik, který se stal duší tehdejšího převratu a v jeho předvečer spolu se svou ženou rozvažuje nejen o taktice pokojné revoluce, ale i o perspektivách nově vzniklého státu. Jeho pohled doplňuje kolektiv herců komicko-dokumentárními rekonstrukcemi pozdějších událostí i scénami nočních můr z budoucího vývoje uprostřed Evropy.

Hru *Zítřka to spustíme* napsal Václav Havel na přímou objednávku pro scénický časopis Rozrazil 1/88 (O demokracii), který byl inscenován k 70. výročí založení republiky (premiéra 21. října 1988 v Brně). Tato divadelní konspirace byla výsledkem dlouhodobější dramaturgické spolupráce Petra Oslzlého s Václavem Havlem. V roce 1988 připomněla hra netradičním způsobem události vedoucí ke vzniku Československa v roce 1918 a zároveň se stala bezděčným procvetím.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZTÍŽENÁ MOŽNOST SOUSTŘEDĚNÍ (1968)

Václav Havel

Žánr: hra o dvou dějstvích

Obsazení: 4 muži, 4 ženy

Tragikomedie z počátků počítačové revoluce.

Jedna z nejméně hraných komedií Václava Havla je poslední z trojice her pro Divadlo Na zábradlí, kde ji pohostinsky nastudoval režisér Václav Hudeček s premiérou 11. 4. 1968. Líčí situaci muže, který není schopen rozhodnout se mezi manželkou a milenkou, stav člověka, jehož mysl ztrácí schopnost koncepčně o něco usilovat, ba vůbec se orientovat v čase.

Vědecký pracovník Eduard Huml kličkuje mezi požadavky své manželky a milenky: oběma slibuje, že „to“ „s tou druhou“ při nejbližší příležitosti skoncuje – a zároveň se bezúspěšně pokouší o svou sekretářku Blanku, která podle jeho diktátu zapisuje jeho nové dílo: skripta na téma lidské štěstí. Do jeho bytu vtrhnou sociologové s novým vynálezem, jakýmsi prototypem počítače (hra vznikla v roce 1968) jménem „puzuk“, jenž má analýzou jedné lidské individuality dojít k obecnějším závěrům. Potíž je v tom, že se jedná o tak citlivý a rozmarný přístroj, že se jej v Humlově bytě vůbec nepodaří uvést do smysluplného chodu. Spíše se zdá, že Humlova domácnost i Huml sám se začínají podobat zaseknutému počítači...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŽEBRÁČKÁ OPERA (1972)

Václav Havel

Obsazení: 8 mužů, 9 žen

Hra z roku 1972 na motivy stejnojmenné hry Johna Gaye je jedinou dramatickou prací, v níž Václav Havel využil dramatu jiného autora jako východiska k vlastnímu zpracování téže látky.

Na rozdíl od Gayovy předlohy a Brechtovy verze je Havlova varianta příběhu zpracována bez hudby a písní – a také bez jakékoli romantiky (náhradou budiž bezpředsudečně cynický humor). Sňatkový podvodník Macheath a ostentativně maloměstácký Peachum jsou hlavami nepřátelských zlodějských gangů, z nichž ten Peachumův je zároveň nástrojem policie. Marně se Macheath snaží svého protivníka zlikvidovat anebo jeho organizaci infiltrovat: teprve když pochopí pravidla hry, zachrání své vyhlídky. Stane se rovněž policejním konfidentem, ale také jen stínem někdejšího Mackieho.

Hru nastudoval Andrej Krob se souborem Divadla na tahu a 1. 11. 1975 se v hostinci U Čelíkovských v Horních Počernicích podařilo uskutečnit veřejné, úředně povolené představení; jméno zakázaného autora, který se premiéry zúčastnil, bylo zamlčeno. Po představení následovala policejní šetření a zásahy proti autorovi, hercům i divákům.

Na profesionální české scéně měla *Žebrácká opera* premiéru 14. 6. 1990 v Činoherním klubu v režii Jiřího Menzela.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CIRKUS HAVEL (2008)

Václav Havel, Vladimír Morávek, Petr Oslzlý

Obsazení: 10 mužů, 6 žen

Žánr: scénický komiks

Cirkus Havel aneb *My všichni jsme Láda* je podívána o dvou dílech. Divadlo Husa na provázku získalo exkluzivní souhlas Václava Havla k vytvoření scénické montáže z jeho textů. Touto „havlovskou inventurou“ chce divadlo přenést klasika z polic knihoven zpátky do našeho světa – a zároveň tak vytvořit druhý díl k trilogii *Perverze* v *Čechách* o české národní identitě, o naději – a zdrojích vykoupení ze svých chyb.

Spoluprací režiséra Vladimíra Morávka a dramaturga Petra Oslzlého vznikl scénář, v němž se cituje z Havlových dramatických i jiných textů – např. z *Rodinného večera*, *Ztížené možnosti soustředění*, *Zahradní slavnosti*, *Vernisáže*, *Motýla na anténě*, *Audience* atd., ale i z *Dopisů Olze*, rozhovorů s Karlem Hvízďalou *Prosím stručně*, ve druhé půli se objeví podstatná část z poslední autorovy hry *Odcházení*. Nejde však o nahodilý sumář, nýbrž o důkladně komponovaný celek, v němž se často jednotlivé útržky z her, jejich postavy, situace dostávají v novém kontextu do nečekaného světla, často i protichůdného původnímu vyznění.

Finále montáže pak Václav Havel napsal speciálně pro provázkovskou inscenaci – úryvky Havlových textů, které tvoří hlavní linku příběhu o selhání, naději, pravdě a lásce v *Čechách*, se potkávají s útržky z románu úspěšného polského prozaika a novináře Mariusze Szczygiela *Gottland*, jež pomáhají v jakési dokumentární rovině dokreslit absurditu, perverzi, schizofrenii doby normalizace – ale i let docela nedávných. Příběh muže, intelektuála, umělce – jehož v inscenaci hrají tři různí herci – se prolíná s historickými událostmi a společenskými změnami v naší zemi od konce šedesátých let až do současnosti. Zápasem hlavního hrdiny o svou duši, celistvost, čest, svědomí odkazuje příběh k faustovskému tématu. Zároveň lze dešifrovat literární přesahy směrem k Shakespearovu *Králi Learovi*,

Čechovovu *Višňovému sadu*, Komenského *Labyrintu světa a ráji srdce* nebo i Beckettovu *Čekání na Godota*.

Vše vytváří divokou groteskní férii, v níž se skloňují v několika pádech slova Člověk, Dábel, Bůh, Láska a Naděje, Čech a Nekonečno. Jde přitom nejen o drama existenciální, nýbrž i zábavné – třebaže úsměv poměrně často tuhne na rtech. Je to ze všeho nejvíc divadlo neklidu, ironická psychoanalýza naší společnosti.

Z rozhovoru s Václavem Havlem, Lidové noviny 11. října 2008: „*Divadlo Husa na provázku chystá představení s názvem Cirkus Havel. Byl jsem na zkoušce a myslím, že to bude docela zajímavé. Je to pásmo složené z rozmanitých mých textů, ale celek jsem vnímal spíš jako svědeckví o našich novodobých dějinách. Jako by ty texty, i to, co vypovídají o době svého vzniku, vhodil Vladimír Morávek do hmoždíře, rozdrtil a vysypal na nás. A ono nám to možná řekne o nás samých víc, než jsme tušili...*“

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

PŘELOŽENÉ zahraniční hry

8

Luis Guerrero

Itálie

Překlad: Gabriela Vašková

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

VALERIO: Tak uděláme znova testy, pokud chceš, ale moc naděje tomu nedávám. Můžeš zkusit adopci.

FRANCESCA: Nejde jen o to... Prožila jsem spoustu let věcmi, které mě vysály a nebyly důležité. Teď se cítím bez mízy, vyschlá. Chtěla bych cítit, jak ve mně proudí krev. Nedávno jsem se modlila. Věc, kterou jsem nedělala už dlouho. Modlila jsem se, aby se mi narodilo dítě, a slíbila jsem, že zůstanu v posteli v tichu po celých devět měsíců, než se narodí.

VALERIO: Francesco...

FRANCESCA: V tichu... Po těch letech plných běhu a spěchu by dítě ve mně rostlo v naprostém tichu, bez hnutí. Nečekám, že to pochopíš.

Text 8 je hra o mezilidských vztazích, v níž jedna herečka ztvárňuje tři ženské postavy a jeden herec tři mužské. Každá z postav může představovat jakéhokoli muže nebo jakoukoli ženu v dnešní době s jejich problémy, sny a hledáním životní cesty. Aktů je osm, ale symbolika čísla v titulu hry je také v tom, že pouze pár z prvního aktu se rozhodne nastoupit do autobusu číslo 8, na který ani jeden z nich nečekal. Jinými slovy opustit život, který je nenaplnoval, a zkusit bok po boku splnit si své sny, o kterých spolu na zastávce hovořili. V posledním aktu se dozvídáme, že se jim to alespoň částečně podařilo. Zbylé dvojice řeší životní situace s neúspěchem. Problém je v nedostatku komunikace, v nedostatku času, který si věnují, v krizi středního věku a pracovních ambicích, které neumožňují prostor rodině.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SOUČASNÁ AFRICKÁ FRANKOFONNÍ DRAMATIKA V DILIA

HALÓ, AFRIKO! (ANNEXE 26BIS, 2009)

Rodrigue Yao Norman

Francie

Překlad: Michal Lázňovský, Matylda Lázňovská

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži

Naše země je ta, o který se zmíníme každý den. Pojmenuj zemi, o který mluvíš každý den, a já ti řeknu, že je to tvoje země.

Tožský autor ve své hře řeší zásadní dilema Afričanů žijících v Evropě. Dva bratři, kteří přišli před lety z Afriky do Belgie, se rozhodují, zda se vrátit do Afriky nebo zůstat. Napjatý noční rozhovor odkrývá složitost existence černého imigranta v Evropě, jeho ponižující postavení, věčné balancování na hranici legality a kriminality. Vystává otázka, co je ještě možné přijmout a kde už je překročena hranice lidské důstojnosti. Hra dává nahlédnout nejen do života Afričana v postavení imigranta, ale ukazuje také naši evropskou civilizaci v poněkud jiném světle, než v jakém jsme ji schopni vidět sami.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŽENA Z HAITI (CELLE DES ILES, 2010)

Koulsy Lamko

Francie

Překlad: Michal Lázňovský, Matylida Lázňovská

Žánr: hudební drama ve třech větvích

Obsazení: 2 muži, 1 žena a jazzový orchestr

*ŽENA Z HAITI: Miluju rum. Má kořeny: cukrovou třtinu. Mám chuť ji žvýkat vždycky, když potkám někoho, kdo si zaslouží, aby se člověk zastavil a dal mu žvýkat druhý konec, tomu, koho potkám... koho potkám opravdu.
(Tajemně.)*

Bud' požehnaná očistná vodo

Vymítačko prokletí, které nás postihlo.

(Otevře láhev, napije se z ní, hlasitě mlaskne a podá ji Malíři.)

Ted' vy! Lok pro zahřátí! To zaručeně rozpálí koule!

MALÍŘ: Prosim?

Hlavní postavou hry je mladá černoška, která se jednoho dne objeví ve francouzském přístavu Nantes. Její životní příběh se vztahuje k historii obchodu s otroky, na němž se podílela kdysi i Francie. Otrokářství definitivně skončilo až v polovině 19. století a nelze se tedy divit, že tradice odporu, nenávisti, ba touhy po pomstě není dodnes zcela pohřbená. Rukopis hry je vášnivý, je v něm cítit hodně z tradice africké magie a hudby.

Téma hry je nám zdánlivě dosti vzdálené vzhledem k tomu, že nemáme koloniální minulost, ale svým způsobem je velice silně přítomné v dnešním světě, kde rasismu stále ještě není konec a kde se koloniální minulost stále v různých podobách ozývá a vrací jako bumerang.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZPOVĚĚ NEPOVEDENÉHO MUSLIMA (LES CONFESSIONS D'UN MUSULMAN DE MAUVAISE FOI)

Slimane Benaïssa

Francie

Překlad: Michal Lázňovský, Matylida Lázňovská

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 4 ženy a hlasy (jeden herec může hrát více rolí)

KARÍM: Ctihodný pane, proč si strýček Saláh vzal druhou ženu?

ŠEJCH: Protože podle islámu mají muži právo mít čtyři manželky.

KARÍM: Pane! A mají ženy právo vzít si čtyři muže?

ŠEJCH: Vyloučeno, plácáš hlouposti! Už pro muže je složité mít čtyři ženy...

KARÍM: Pane! Proč Bůh nezařídil ramadán tak, aby chudáci celý měsíc od rána do večera jedli, aby poznali, jak se mají bohatí po celý rok? Aspoň by ramadán nebyl pro všechny tak vyčerpávající.

ŠEJCH: Vyloučeno! Plácáš hlouposti! Jachluqu Alláh má jašá! – To je boží vůle!

Hravý, odvážný a dojemný text o dospívání muslimského mladíka, vyprávěný jako sled anekdotických scének a dialogů. Karim se narodil do prostředí, kde se náboženství stalo institucí, která zneuzívá Boha pro své mocenské zájmy a hájí středověkou koncepci života. Tato výchova k islámské víře má však opačný efekt, vede hrdinu k tomu, že se stane ateistou a republikánem.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HABBAT ALEP

Gustav Akakpo

Francie

Překlad: Michal Lázňovský, Matylda Lázňovská

Žánr: činohra

Obsazení: 10 mužů, 3 ženy (vedlejší postavy může hrát jeden herec, ale i víc herců a hereček)

Hra tožského autora vypráví příběh spisovatele vracějícího se do rodné země pátrat po pradávném jazyce, vlastních kořenech, ale i nejpráhodnějších místě pro stavbu zábavního parku. Jeho příbuzní se ho snaží oženit se sestřenicí, která čeká dítě a nemá pro něj otce. Během spisovatelova putování po zemi, která je mu spíše cizinou než vlastní, se setkáváme s komickými, absurdními, ale i tragickými rysy současného světa.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DNY SE VLEČOU, NOCI TAKY... (LES JOURS SE TRAINENT, LES NUITS AUSSI)

Léandre-Alain Baker

Francie

Překlad: Michal Lázňovský, Matylda Lázňovská

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Hra konžského autora Léandra-Alaina Bakera *Dny se vlečou, noci taky...* se řadí mezi „klasické“ tituly nové vlny frankofonních autorů afrického původu. Komorní drama pro tři osoby je o vpádu muže černé pleti do „spořádaného“ života manželského páru středního věku. Vetřelec, o jehož identitě se nikdy nic přesného nedovíme, se chová jako vnější, nevypočitatelná síla, která působí až děsivě svou svobodou či spíše neúčtou k pravidlům a zákonům měšťáckého života. Přináší neklid, pochybnosti. Je to Cizinec, někdo, kdo narušuje stereotypy. Ukáže, že „spokojený život“ manželské dvojice byl jen zdáním...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NESTYDA (PETITE SOUILLURE)

Koffi Kwahulé

Francie

Překlad: Michal Lážňovský

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy a duch

V lidském světě je čas trojí.

Čas mluvit,

Čas dělat,

Čas vidět.

A tak, když nastane čas mluvit,

Promluv!

Když nastane čas věc vykonat,

Jednej!

A když nastane čas se ohlédnout,

Skládej účty!

Lidský svět, to jsou tyto tři časy.

Baba Sissoko (mág).

Nestyda je podobenstvím o hříchu, za nějž je nutné zaplatit. Divadelní báje v rytmu jazzu je psaná formou montáže, pracuje s maskou a vychází z rituálu. Rafinovaná hra s až detektivní zápletkou je africkou variantou příběhu antické Oresteiy, mísí se v ní tradiční evropské vlivy spolu s vlivy africkými. Drama má velmi sevřený příběh, reflektující současnost v kterémkoli velkém městě světa. Jazyk hry je barvitý a metaforický.

Autor hry Koffi Kwahulé pochází z Pobřeží slonoviny, nicméně trvale žije v Paříži a své hry píše ve francouzštině. Svět Kwahulého her je magický, skutečnost v nich střídá sen, realita mýtus, evropské vlivy se protínají s jeho africkými kořeny.

Nestyda měla českou premiéru v Divadle DISK v roce 2003.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘEVOZNIKŮV MALÝ BRATR @ (LE PETIT FRÈRE DU RAMEUR, 2003)

Kossi Efoui

Francie

Překlad: Michal Lážňovský

Žánr: činohra

Obsazení: 2 mladí muži, 1 mladá žena

Jeden z afrických autorů, kteří v 90. letech pozměnili geografii frankofonní dramatiky, Kossi Efoui ve hře *Převozníkův malý bratr*, která má téměř podobu rituálního planktu nad mrtvou dívkou, otevírá jednu z palčivých otázek současného světa: otázku integrace africké imigrantů do evropské, nebo spíš evroamerické civilizace. Situace dramatu ale není zcela konkretizována a může se v podstatě týkat každého člověka přicházejícího ze země postižené nějakou válkou, diktaturou či totalitou. Každá ze tří postav hry vidí a žije tento problém trochu jinak. První z nich, Maguy, byla nic netušící a bohužel i nechápající přítelkyně Kari, dívky, která spáchala sebevraždu skokem z okna a jejíž tělo teď, uprostřed noci, kdy se hra odehrává, má být nelegálně, ale ve jménu jakéhosi „vlastenectví“ převezeno do země jejich předků. Tam má být podle „nepísaných zákonů“ pohřbeno, ačkoli Kari sama už se narodila „tady“ – v neupřesněné

MASKA SIKY (LE MASQUE DE SIKI)

José Pliya

Francie

Překlad: Michal Lázňovský

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži

Tři přátelé se setkávají po dvaceti letech. Jsou to Afričané, kteří se usadili v Paříži, i když se každý vydal zcela jinou cestou. Mají v úmyslu si zavzpomínat na zlaté gymnaziální časy, kdy ještě byli svobodní a užívali si života. Ale čím déle oslavují, tím více se ukazuje, že jejich „hříchy mládí“ nebyly tak docela nevinné. A minulost je nečekaně přepadne a zaútočí: kdosi jim na oslavu doručí africkou masku. Ta maska kohosi připomíná – a ať už je to sugescie nebo magie, jejich africká vlast k nim promluví voláním, které zpochybní celý jejich dosavadní život. Naši tři hrdinové, černí intelektuálové středního věku, kteří přijali evropskou (nebo spíš globalizovanou?) kulturu a morálku, byť každý po svém, zjišťují, že klíč k jejich životu leží v jejich domovině – hluboko pod vrstvami civilizačních nánosů...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

zemi, kam se přistěhovali její rodiče. Druhou postavou hry je Maguin přítel Marcus, který z rodné africké země utekl před válkou a „tady“ touží točit filmy. Je ale stále pronásledován obrazy války, takže nevíme, jestli to, co neustále líčí jako „svůj film“, je skutečně chystaný film, nebo spíš jen skutečnost, která se mu neustále promítá před očima. Třetí postavou hry je Kid, který se pod vlivem Maguy a její úporné snahy pochopit, co se vlastně stalo, rozhodne trochu anarchistickým gestem postavit proti těm, kteří s imigranty a jejich traumaty kupčí. Všechny tři postavy jsou tak či onak konfrontovány s nepřítomným „Převozníkem“ (jeho symbolem je jen okno, pravidelně svítící do noci), tím manipulátorem, který zneužívá tradice, pověr, citů, bolesti, chudoby a nevědomosti, prostě všech viditelných i neviditelných pout imigrantů k Zemi předků. On je ztělesněním toho neviditelného zla, kterého je třeba se zbavit. On se snaží odvést Karinu mrtvolu do země předků, ačkoli, jak říká Maguy, ona se narodila „tady“ a její země byla „tady“.

Hra nemá klasický příběh, je to vlastně ono „poslední jednání dramatu“, rituální setkání, ve kterém jde o to, dešifrovat smysl událostí a pochopit smysl konkrétního lidského života, který byl zmarněn ve jménu „vyšších cílů“.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ANTOINE MI PRODAL SVŮJ OSUD (ANTOINE M'A VENDU SON DESTIN)

Sony Labou Tansi

Francie

Překlad: Michal Lázněvský

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 2 ženy, 1 postava libovolného pohlaví a věku

Hra *Antoine mi prodal svůj osud* je panoptikálním obrazem degradace politické moci v Africe na konci 20. století. Po rozpadu koloniálních říší se v Africe vytváří jakési mocenské vakuum, v němž jsou Afričané z velké části i nadále loutkami, ale kdy se již alespoň pokoušejí najít vlastní identitu a vytvořit vlastní mocenské struktury. Jednou z kruté groteskních postav tohoto zmateného období je generál Mobutu. Sony Labou Tansi se volně inspiroval jeho osudem a vytvořil obraz představitele nové africké moci, Otce národa, Diktátora, který bojuje o moc všemi dostupnými prostředky. Zastihujeme ho ve chvíli, kdy už je vězněm svých „následovníků“, a přesto, zřejmě díky síle legendy, stále hraje svou roli. Sony Labou Tansi neobyčejně sugestivně zachycuje tu směsici tradičních mýtů, naivních představ, totalitních ideologií i šilných vizí, které ukazují živého člověka v osidlech oblundných mocenských ambicí. Sám autor ale upozorňuje, že diktátorův osud je také zrcadlem zoufalství jedné „ztracené generace“ Afričanů. Hra – bohužel – dodnes neztratila na aktuálnosti.

Předčasně zemřelý konžský spisovatel Sony Labou Tansi je považován za otce současné divadelně-dramatické generace frankofonních Afričanů. Jeho literární a divadelní činnost inspirovala např. autory Koffi Kwahulé, Caya Makhélé aj.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BAJKA O LÁSCE, PEKLE A MÁRNICI (LA FABLE DU CLOITRE DES CIMETIERES)

Caya Makhélé

Francie

Překlad: Michal Lázněvský

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Francouzský autor původem z Konga vypráví velmi volnou variantu příběhu Orfea a Eurydiky. Hrdinou je bývalý lepič známek na Ministerstvu zdravotnictví v kterémsi světové metropoli, nyní bezdomovec Makiadi, který už rezignoval na jakýkoli smysl života. Zastihujeme ho ve chvíli, kdy se nečekaně ozve osudové volání: z Onoho světa ho prosí o vysvobození žena, která skočila pod vlak. Tato nečekaná výzva dá životu bezdomovce nový smysl. Začíná pociťovat cosi jako odpovědnost za tu ženu – nebo je to láska? Makiadi ovšem neví, jak se dostat do podsvětí. Usoudí, že nejkratší cesta povede přes hřbitov a jako vhodný dopravní prostředek si vybere rakev. Probudí se v městské márnici – nebo je to peklo? A cesta ho vede dál do říše stínů. Je to sen? Je to halucinace? V cyklické struktuře hry jako bychom rozpoznávali dědictví afrického rituálního tance...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LARS NORÉN V DILIA**TICHÁ HUDBA (TYST MUSIK)** ⚡@👤**Lars Norén**

Švédsko

Překlad: Zbyněk Černík

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

*OLOF: Takže jsme zase doma.**JOHANA: Ano, jsme zase doma.**OLOF: Připadá mi to hrozně divné.**JOHANA: Co?**OLOF: Tobě to tak nepřipadá?**JOHANA: Co?**OLOF: Být doma. Připadá mi divné být zase doma. Jako kdyby se nic nestalo.**JOHANA: Co tím myslíš?**OLOF: Všechno je tu jako dřív... Jako kdyby se nic nestalo... Je tu takový klid a ticho.*

Drama je sevrěnou miniaturou zrcadlící pocit prázdnoty, která zachvacuje rodiče po smrti jejich dětí. „*Když člověku umřou děti, neze-stárne. Vše se totiž zastaví,*“ konstatuje truchlící Johana. Ačkoliv je hra krátká, zachycuje ve třech scénách čtveřici přátel po dobu dvaceti let. Dvojice se mezitím promíchají a Johana přijde i o druhé dítě.

Scénické čtení hry *Tichá hudba* uvedlo 7. 3. 2016 Východočeské divadlo Pardubice v rámci cyklu INprojekty (Malé inscenační projekty světových novinek).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CHLAD (KYLA, 2002)**Lars Norén**

Švédsko

Překlad: Zbyněk Černík

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži

*ANDERS a KEITH: Víra, naděje a boj. Víra, naděje a boj. Víra, naděje a boj.**ISMAEL: Jo, kurva... Alkohol, násilí a drogy! Alkohol, násilí a drogy! Alkohol, násilí a drogy!**ANDERS: Drž hubu!**KEITH: Tak dělej... Bouchni mě... (Anders mlátí Keitha pěstmi do břicha.) Víc, kurva! Dělej, čuráku jeden zsranej... Dobrý, trénoval jsi... (Mlátí Anderse pěstmi do břicha.)**KEITH: Já jsem přivandrovalc a vy dva mě honíte. Koukejte mě dostat, kurva.**(Anders a Ismael honí Keitha.)**ANDERS: Teď očistíme naši rasu.**KEITH: Bacha na koule, vole.**ANDERS: Chtěl bych někoho oddělat. To musí být vzrůšo. Největší vzrůšo, jaký se člověku naskytne. Je to asi ještě lepší než mrdat.*

Parta spolužáků. Tři útočníci, jedna oběť. Jak vzniká dynamika gangu? Jsou neonacistické myšlenky názory, nebo jenom nedostatečná jazyková výbava a neschopnost se vyjadřovat? A co když je v partě švédských rasistů jeden bývalý Jugoslávce? Norénova drsná komorní hra o zrodu násilí, nenávisti a tragicky stupňované hlouposti.

Scénické čtení hry *Chlad* uvedlo Divadlo NaHraně 7. 5. 2014 v rámci přehlídky Lars Norén: 70.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KLINIKA (KLINIKEN, 1994) ⚡@

Lars Norén

Švédsko

Překlad: Zbyněk Černík

Žánr: činohra

Obsazení: 7 mužů, 6 žen

MAUD: První, co jsem viděla, byla ta holka, která si úplně oholila hlavu, celou dobu nevydala ani hlásku, jenom civěla. To bys neřekla. Byla tam i Erika, ale ta byla úplně mimo, zdrogovaná, měla halucinace, ty má dotedka, dávali ji Trilafon. Vypadali spíš jako zvířata než jako lidi. (Otevře si kabelku, najde jízdenku na metro.) Se zvířatama se každopádně dá mluvit.

SOFIE: Mně to tam připadalo lepší. Bylo to uzavřené... Nesměli jsme chodit ven.

MAUD: Zvířata se pořád rozcházejí a přežijou. Mně tam bylo tak zle, že mi bylo jedno, kde jsem. (Čte si text na jízdence.) Pokud první vlaky vyjždějí v pět hodin, má někdo sedět u turniketu... To nikdy nesedí. (Pauza.) Ale třeba večer přijde. Tvůj táta... Třeba večer přijde. Jak se jmenuje?

SOFIE: Johan. (Pauza.) Johan.

MAUD: Třeba ho poznám, když budu vědět, jak se jmenuje... No jo.

SOFIE: Nechci se teď s nikým vidět, nemám na to.

MAUD: No jo, když je člověku takhle, tak nemá na nic.

SOFIE (po krátké pauze): Jenom se nás ptají, jak nám je.

Otevřené oddělení na psychiatrické klinice, tavicí kotel pro lidi, kteří byli vyřazeni ze společnosti a kteří se do ní, zdá se, zrovna nehrnou zpátky. Martin byl úspěšný v reklamní branži, ale pak se dozvěděl, že je HIV pozitivní, opustila ho žena s dětmi a on se zhroutil. Sekretářka Maud trpí už několik let depresemi, které se

stále zhoršují. Markus je schizofrenik a na klinice je už dlouho. Žadatel o azyl Mohammed byl v Bosně svědkem toho, jak mu Srbové zabili jeho rodinu. Skinhead Roger trpí výbuchy agrese a násilí. Anorektičce Sofii je 18 let, ale cítí se už hrozně stará. Přesto, že se pacienti pohybují v chráněném prostředí kliniky, vytvoří jakousi specifickou společnost se svou hierarchií a svými pravidly. I v této společnosti vládnou sobecké zájmy a frustrace a agrese se obrací proti jejím nejslabším článkům.

Za hru *Klinika* obdržel Lars Norén v roce 1998 prestižní cenu Nordisk Dramatikerpris.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O LÁSCE (OM KÄRLEK, 2010) ⚡@

Lars Norén

Švédsko

Překlad: Martin Severýn

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

D Myslíš, že bychom měli zkusit adoptovat dítě?

C Adoptovat?

D Jo. Dítě.

C No...

D Protože možná nikdy nebudeme mít vlastní děti.

C Jo, no já nevím... Ani nevím, jestli o tom dokážu mluvit... o dětech...

Nemůžu už ani vidět všechny ty děti ve městě. Nemůžeš už ani otevřít knížku nebo časopis, aniž by se tam psalo o někom, kdo je ve druhym měsíci těhotenství... (Pauza) Ale... ale... já nevím. Chceš... chtěla bys to?

D Nemáme ještě ani jedno, a máme za sebou už tři pokusy... a já už další nezvládnu.

C Ani já ne.

D Ne.

C Jeden nikdy neví.

D Co?

C Není na nás nic špatného.

D Něco musí být špatně. Když je nemůžeme mít.

Šest lidí v současném Stockholmu. Dva rozpadající se vztahy, jeden vznikající... nebo dva? Tři? Rozpadají se všechny, nebo všechny teprve vznikají? Všichni se rozcházejí s životní láskou kvůli své životní lásce. Je to tak banální. A přitom nejsilnější moment lidského života – jako smrt dítěte, jako smrt matky. Mistrně minimalistická fuga nejvýraznějšího současného švédského dramatika Larse Noréna, kde se šest hlasů proplétá v jednoduchém jazyce každodenních, obyčejných dialogů. Dialogů sedřených až na kost – až kam lásku a všechny velké city dokáže sedřít všední den a život.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LARS NORÉN (*1944)

Dramatik, básník a spisovatel. Je považován za nejvýznamnějšího švédského dramatika druhé poloviny 20. století. Debutoval v roce 1963 jako lyrický básník, poezii se věnoval do konce sedmdesátých let. V osmdesátých letech natrvalo zakotvil v žánru dramatu. V období 1983–1990 vzniklo bezmála dvacet her, v roce 1995 jich už bylo rovných třicet (z toho bylo do češtiny přeloženo pouze *A dej nám stíny*, Och ge oss skuggorna, překlad Zbyněk Černík, 1988). Norén v nich podniká sondy do různých rodinných či mileneckých konstelací. Koncem devadesátých let a v době nejsoučasnější se

Noréna dramatika začíná ubírat novým směrem, téma rodiny se zřejmě vyčerpává a problémy mezilidských vztahů se rozšiřují o téma despotismu, fašismu a chaosu společnosti na přelomu tisíciletí. Průlomovou hrou autorovy dramatiky 80. let se stala dosud nejpřekládanější a nejuváděnější *Noc je matkou dne* (Natten är dagens mor, překlad Zbyněk Černík). Volně na ni navazuje *Chaos je sousedem Boha* (Kaos är granne med Gud, překlad Olga Bártová). Nejnovější hrou Larse Noréna je drama *O lásce* (Om kärlek, překlad Martin Severýn) a dále epický opus 3 31 93. Lars Norén je držitelem Severské ceny Švédské akademie („malá Nobelova cena“) za rok 2003.

MUZIKÁL V DILIA

VELKÝ HOUDINI (THE GREAT HOUDINI, 2014)

Paul Graham Brown

Velká Británie

Překlad: Barbora Hančilová

Žánr: muzikál

Obsazení: 4 muži, 6 žen

Co je pravda? A co iluze? Co je realita a co už ne? Život Velkého Houdiniho, iluzionisty a mistra riskantních úniků, vyprávěný hrouvovou muzikálovou formou vám na tyto otázky asi neodpoví. Zato vám představí barvitý příběh cesty snaživého chlapce z chudé čtvrti ke slávě... a to i té na nebesích. Muzikál o muži, který dokáže vyklouznout z jakýchkoli pout a pastí – ale neumí se vypořádat s poutem k matce a neprohlédne past, kterou na něj políčila svůdná

kartářka. Text Paula Grahama Browna nestihne ani na chvíli nudit díky originálně stavěným situacím, vtipným dialogům, nadsázce a skvělým songům.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘÍBĚH VÁŠNĚ (THRILL ME, 2003)

Stephen Dolginoff

USA

Překlad: Hana Nováková

Žánr: komorní muzikál

Obsazení: 2 muži

Vězný muž po letech opět vypovídá o svém dávném zločinu. Jakou roli v něm vlastně sehrál a jakou sehrál jeho komplic? Kdy se touha stává posedlostí a kam až je člověk schopen zajít? Příběh o vášni, touze a překračování hranic pro dva mladé herce.

Muzikál je založen na skutečné události z Chicaga roku 1924, kdy Nathan Leopold a Richard Loeb, studenti práv z bohatých rodin, zabili čtrnáctiletého chlapce. Mladíkům bylo v té době 18 a 19 let a jejich motivací byl pocit vzrušení z takového činu a snaha o dokonalý zločin.

Poprvé byl muzikál uveden v New Yorku v roce 2003, úspěšné off-broadwayské nastudování následovalo v roce 2005 a od té doby byl inscenován v řadě zemí po celém světě.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MONTY PYTHON'S SPAMALOT (2005)

John Du Prez, Eric Idle

Velká Británie

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikálová komedie

Obsazení: 7 mužů, 1 žena + company

Muzikál láskyplně vykrádající film *Monty Python and the Holy Grail*.

Třicet let po uvedení filmu Monty Python a Svatý grál (1975), neuctivě parodujícího artušovskou legendu, spatřila světla Broadwaye jeho muzikálová adaptace, Monty Python's Spamalot. U jejího zrodu stál jeden z členů této populární britské komediální skupiny Eric Idle spolu s osvědčeným spoluautorem hudby k filmu Monty Pythonův smysl života, Johnem Du Prez. Newyorská inscenace režiséra Mika Nicholse se stala hitem. Proměnila tři ze čtrnácti nominací na Cenu Tony, včetně ocenění za nejlepší muzikál roku 2005.

Když parodie, tak pořádná. Když legrace, tak velká. Když píseň, tak hit. Těmito pravidly jako by se řídil bývalý člen humoristické skupiny Monty Python Eric Idle se spoluautorem Johnem Du Prez, když psali svoji první broadwayskou show, muzikál Monty Python's Spamalot. A nebrali si opravdu servítky. Skrze legendu o králi Artušovi bez jakýchkoli skrupulí zesměšňují manýry muzikálových produkcí, divadelní kritiky, židovství nebo homosexuality – nic jim není svaté.

Muzikál srší ironií, jeho humor je nakažlivý, avšak tenká hranice mezi zábavou a trapností není ani jedinkrát překročena. Podobně jako autoři láskyplně vykrádají legendu o Svatém grálu, se stejnou a naprosto neskrývanou drzostí využívají mnohých známých

hudebních motivů – od Carmen a Orfea v podsvětí přes West Side Story či Fantoma opery až po gospel a Boney M.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MOČOHRAD (URINETOWN, 2001)

Mark Hollmann, Greg Kotis

USA

Překlad: Jan Tošovský, Lucie Málková

Žánr: satirický muzikál

Obsazení: 12 mužů, 7 žen + company

“Co je Močohrad? Močohrad je zde

Močohrad je všude, kde se

lidem žije zle

Kde lidi trápí korupce

a chudoba a strach

I ve svém rodném městě

můžeš najít Močohrad”

Horrorová pohádka o městě, kde byly pro nedostatek vody zakázány soukromé záchody a za ty veřejné se musí draze platit. Trpící chudina, zdeptaná plnými močovými měchýři, nutností několikrát denně sehnat peníze na vykonání přirozené potřeby a neustálým strachem z postihů za porušení močových zákonů, se vzbouří – otázka je, zda si bude umět vládnout lépe, než to dokázali ti předtím. Netradiční, sarkasticky vtipný muzikál se skvělou hudbou. Nesentimentální podívaná, humor, parodické prvky a nedej bože i trocha té satiry – to jsou ingredience, které spolu s netuctovou muzikou dělají zMočohradu originální muzikálový kus.

V roce 2001 měl Urinetown premiéru v Henry Miller's Theatre na Broadwayi a v témže roce získal deset nominací na Tony Award, z nichž tři proměnil – za hudbu, za libreto a za režii. Muzikál byl uveden v české premiéře dne 25. června 2009 v Divadle F. X. Šaldy v Liberci.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA. Zájemcům můžeme poskytnout také soundtrack americké verze muzikálu a záznam české inscenace (Divadlo F. X. Šaldy v Liberci, 2009).

VRAŽDA ZA OPONOU (CURTAINS, 2007)

John Kander, Fred Ebb

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikál

Obsazení: 8 mužů, 5 žen + company

Vražda za oponou je parodie na detektivní divadelní hry z padesátých let, tzv. „Kdo to udělal?“ Autor libreta Rupert Holmes k české premiéře v roce 2011 napsal:

„Ačkoli ve Vraždě za oponou naleznete jak záhady, tak romantiku, je to především muzikál o muzikálu a o lidech, kteří muzikály dělali ve ‚zlatých dobách‘ Broadwaye, té slavné ulice, kde měly světové premiéry takové tituly jako Cabaret nebo Chicago. Tento poslední ‚C‘ muzikál (v originále Curtains) z díly autorského týmu Kander & Ebb se však liší od svých nádherně cynických starších sourozenců, neboť je to vřelý pozdrav světu, který toto legendární duo tolik milovalo a obohatilo. Hrdina muzikálu, nadporučík Cioffi, je možná odhodlaný policejní detektiv (a velmi schopný), ale je napsán v souladu s názorem autorů, že ‚pracovat na muzikálu přeci musí být to nejžásnější poslání, činnost, která člověka vnitřně naplňuje!‘ Nefalšovaná láska ke ‚Služebníkům Thálie‘ je hnacím motorem příběhu,

stejně jako identita vraha. A nesmíme zapomínat na tanečnický – je opravdu na co se dívat!

Kdo to udělal? Kander a Ebb, autorské duo, jejichž génius bude žít tak dlouho, dokud budou existovat divadla, orchestry a opony, které budou jejich příběhy otevírat“.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POLIBEK PAVOUČÍ ŽENY (THE KISS OF SPIDER WOMAN, 1992)

Terrence McNally, John Kander, Fred Ebb

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikál

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy + company

John Kander, autor takových hitů jako jsou *Cabaret*, *Chicago*, *Řek Zorba*, *Curtains* (Vražda za oponou) a dalších, je nepochybně největším žijícím skladatelem muzikálů.

Příběh se odehrává v jihoamerickém vězení, ve kterém sdílají celu dva absolutně rozdílné charaktery – politický aktivista a gay. Chtějí-li přežít, musejí se naučit spolu vycházet. Autorům se podařilo i z takto „nemuzikálového tématu“ napsat muzikál plný napětí a vášně, muzikál, ve kterém hlavní roli hraje lidské srdce.

Muzikál získal 7 Tony Awards a 3 ceny Drama Desk. V původním nastudování v letech 1992 a 1993 hrála hlavní roli v Torontě, Londýně i na Broadwayi Chita Rivera.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NINE (1982)

Arthur Kopit, Maury Yeston

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikál

Obsazení: 1 muž, 18 žen, 1 kluk + company

NINE vypráví o osudech Guida Continiho, čtyřicetiletého italského filmového režiséra, a jedenadvaceti žen v jeho životě, které se poprvé objeví jako orchestr, který on silou vůle diriguje. Guido prochází krizí středního věku a to v nejnešťastnějším období; jeho poslední tři filmy byly totální propadáky. Guido je z toho nešťastný. Je na dovolené v lázních u Benátek (a snaží se zachránit manželství se svou ženou Luisou. Ale jeho milenka Carla je také v Benátkách a provokativně ho svádí.

Guido ale také stále miluje svou bývalou favoritku, herečku Claudii Nardi a má problémy si mezi těmito třemi životními ženami vybrat. Situace se dále komplikuje, protože jeho pařížská producentka Liliane La Fleur trvá na tom, aby pro ni Guido natočil muzikál, ačkoli on nemá ponětí, o čem by měl film být.

Vystresovaného Guida pronásledují tři události v jeho životě: jako devítiletý chlapec byl přehnaně hýčkán svou matkou a tetami, o panictví ho připravila kyprá prostitutka Saraghina a v klášterní, bigotní škole byl krutě potrestán, že navštívil Saraghinu na pláži.

Když se všechno zdá být ztracené, přijíždí do Benátek Claudia a mimoděk dá Guidovi inspiraci pro film. Přípravné práce na filmu s názvem „Continiho Casanova“ začnou okamžitě, ale během zkoušek Guido zklame Luisu a odcizí se i ostatním ženám.

Luisa, Carla i Claudia ho opustí a protože začíná být jasné, že tento film bude další z řady propadáků, Contini propadá panice a přemýšlí o sebevraždě.

Zachrání ho zjevení devítiletého Guida, který ho nabádá, že musí konečně dospět. Guido se tedy konečně odpoutává od svého orchestru žen a snaží se o návrat ke své pravé lásce – Luise.

Na základě Felliniho filmu „8 a půl“. Premiéra na Broadwayi 1982, hlavní role Raul Julia, 6 Tony Awards, 7 Drama Desk Awards. Nové uvedení na Broadwayi v roce 2003, hlavní roli tentokrát hrál Antonio Banderas

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BERNARDA ALBA (2006)

Michael John LaChiusa

USA

Překlad: Helena Michková

Žánr: muzikál

Obsazení: 10 žen

Horké pláně jižního Španělska na počátku 20. století. Pět dospělých dcer žije v područí své přísné matky, jež se rozhodla, že osudy svých dětí bude určovat sama. Jenže s Bernardou Albou, paní celé domácnosti, se život nemazlil... A tak by se neměl mazlit ani s jejími dětmi, ať jsou, jaké jsou, a ať mají jakékoliv životní sny.

Současný americký hudební skladatel a libretista Michael John LaChiusa si za námět ke svému nejnovějšímu muzikálu zvolil drama Federica Garcíi Lorcy Dům *Bernardy Alby*. Původní příběh zpracovává do muzikálového tak, že se neztrácí jediná významná myšlenka a ničivá síla tyranie, stojí v cestě touze po lásce a po svobodě, je ve hře díky náročné, ale působivé hudbě ještě patrnější.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PRODAVAČI SNŮ ANEB PROLHANÍ, PROLHANÍ LUMPOVÉ (DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS, 2004)

Jeffrey Lane, David Yazbek

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikálová komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy + company

Muzikál z pera skladatele a textaře Davida Yazbeka, který se proslavil především muzikálem *Do nahal (Full Monty)*. Vtipný muzikál, inspirovaný stejnojmenným filmem z roku 1988 (v hlavních rolích Steve Martin a Michael Cane) se odehrává na Francouzské řivíře. Muzikál byl nominován na 11 Tony Awards.

Lawrence Jameson si na svůj nákladný a rozmařilý život vydělává elegantním obíráním bohatých žen o jejich peníze. Mladší Freddy Benson je podvodník daleko nižšího kalibru, který se od soucitících žen snaží vylákat peníze historkami o nemocné babičce, které chce zaplatit nákladnou operaci. Oba muži se setkají ve vlaku, pokusí se pracovat dohromady, ale malé francouzské měsíčko není pro dva podvodníky dost velké. Udělají tedy dohodu: první, kdo získá \$50.000 od mladé, bohaté dědičky Christine Colgate vítězí, a ten druhý musí město opustit. Jejich „souboj“ nenechá divákovu bránci na pokoji a do poslední chvíle není jasné, jak souboj dopadne.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PRODUCENTI (PRODUCERS, 2001)

Thomas Meehan, Mel Brooks

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikál

Obsazení: 5 mužů, 1 žena + company

Děj se odehrává v roce 1959 v New Yorku. Max Bialystock, neúspěšný divadelní producent, a jeho účetní, Leo Bloom, přijdou na to, že se dá vydělat mnohem více peněz uvedením absolutního propadáku, než produkcí úspěšného titulu. Tajemství spočívá v tom, že vyberou od investorů mnohem víc peněz, než potřebují a až se poprask kolem „propadáku“ utiší, nechají si zbytek. Nikoho nenapadne, že producentům něco zbylo. „Získáte od investorů milion dolarů, uvedete propadák za sto tisíc a zbytek si necháte“, navrhuje Leo Bloom. Je nutné najít nejhorší hru a nejhoršího režiséra. Obojí se podaří; muzikál o Hitlerovi přece musí být zaručené fiasko. Publikum a kritici ale připraví oběma producentům horké chvíle.

V roce 2002 získal tento muzikál neuvěřitelných 12 Tony Awards (ze 14 možných).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

AIDA (1998)

Tim Rice

Velká Británie

Autor hudby: Elton John

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikál

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy + company

Klasický příběh lásky, věrnosti a zrady milostného trojúhelníku nubijské princezny Aida, egyptské princezny Amneris a kapitána Radamese, kterého milují obě.

Do otroctví uvržená Aida se zamiluje do Radamese, egyptského kapitána, který je zasnouben s faraónovou dcerou Amneris. Jejich zakázaná láska kvete a Aida je přinucena rozhodnout se mezi láskou a odpovědností ke svému národu, pro který je modlou. Láska Aida a Radamese je nádherným příkladem vášně a věrnosti mezi příslušníky rozdílných kultur, kterou nemůže rozdělit ani smrt.

Muzikál proslavila nezapomenutelná hudba Eltona Johna a hodí se pro větší divadla. Premiéra na Broadwayi v roce 2000, 1.852 repríz, 4 Tony Awards

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HLEDÁ SE MUŽ. ZN.: BOHATÝ! (THOROUGHLY MODERN MILLIE, 2000)

Jeanine Tesori, Richard Morris, Dick Scanlan

USA

Překlad: Adam Novák

Žánr: muzikálová komedie

Obsazení: 4 muži, 5 žen + company

Děj muzikálu je zasazen do New York City roku 1922. Do doby, v níž město bouřilo jazzem a intrikami – do doby, v níž ženy vstoupily do veřejného povědomí jako nové pracovní síly a sociální citění a chování společnosti se radikálně proměnilo.

Do New Yorku přijíždí z malého města Millie a chce zde začít nový život. Millie má „moderní“ plán; najde si práci jako stenografka u bohatého, svobodného muže a stane se jeho ženou. Ale její plány nabere podivný směr. Její bohatý šéf se nemá k tomu, aby Millie nabídl manželství a muž, do kterého se Millie nakonec zamiluje zase nemá ani vindru – tedy alespoň to o sobě tvrdí. Co má dívka z malého města udělat?

Muzikál je plný skvělých hudebních a tanečních čísel. V roce 2003 získal 6 Tony Awards a na Broadwayi odehrál 900 repríz! V hlavní roli Sutton Foster.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

THE LIGHT PRINCESS (2013)

Samuel Adamson, Tori Amos

USA

Žánr: muzikál

Obsazení: 3 muži, 10 žen + company

Byla nebyla dvě království. V prvním žila princezna Althea, která v útlém věku ztratila matku, díky čemuž nebyla schopná plakat. V druhém království žije princ Digby, kterému stejně jako Altheae zemřela matka. Digby se přestal usmívat a zkamenělo mu srdce. Je proto vycvičen na nelitostného válečníka. Jednoho dne Digby vyhlásí království, ve kterém žije Althea, válku. Princezna opustí svou skrýš, ve které ji násilím držel její otec, a vydá se čelit princovi a jeho armádě. Jenomže místo obávaného nepřítele potkává u jezera krásného prince. Ale aby jejich láska byla naplněna, musí oba zvítězit nad ještě horším nepřítelem – vlastními běsi a nočními můrami.

Muzikálovou adaptaci klasické pohádky připravili pro londýnské Národní divadlo Samuel Adamson a Tori Amos. V režii Marianne Elliott, držitelky Tony Award za nejlepší režii za rok 2011, měla v National Theatre premiéru v září 2013.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY (THE VISIT, 2001)

Terrence McNally, Fred Ebb, John Kander

USA

Žánr: muzikál

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy + company

John Kander, autor takových hitů jako jsou *Cabaret*, *Chicago*, *Řek Zorba*, *Curtains* (Vražda za oponou) a dalších, je nepochybně největším žijícím skladatelem muzikálů. Toto je, zatím, jeho poslední muzikál.

V malém švýcarském městečku Brachenu se zastavil čas. Město je v těžké finanční krizi, lidé jsou chudí. Jejich naděje probudí zpráva, že se do Brachenu chystá Claire Zachanassian, která se zde narodila a žila tu v mládí, a která se, díky mnoha sňatkům, stala nejbohatší ženou světa. Lidé z městečka vidí v její návštěvě poslední naději. Připraví ji bombastické uvítání.

Anton, její bývalý milenec doufá, že by mohli dávný vztah obnovit. V retrospektivní scéně spolu tančí mladá Claire s mladým Antonem. Claire vyjeví obyvatelům městečka svůj morbidní plán. Přízná, že byla jako mladička v jiném stavu s Antonem, ale kvůli jeho falešnému svědectví byla nucena v hanbě z města odejít. Skutečným důvodem její návštěvy je pomsta: nabídne obyvatelům jednu miliardu dolarů, když Antona zabijí.

Místní to napřed odmítají, ale pak si uvědomují, jaká příležitost je jim nabízena. Anton si uvědomuje, že Claire skutečně ublížil a upřímně se jí omluví a smiřuje se s osudem. Obyvatelé města ho zabijí.

V roce 2016 získal tento muzikál 5 nominací na Tony Awards, (nejlepší hudba, libreto, muzikál, světelný design a herečka v hlavní roli).

V případě zájmu lze zajistit text k nahlédnutí i promptní překlad.

CRY BABY (2007)

Thomas Meehan, David Javerbaum

USA

Autor hudby: Adam Schlesinger

Žánr: muzikál

Obsazení: 5 mužů, 5 žen (mladí) + company

Na základě stejnojmenného, dnes již kultovního, filmu z roku 1990 s Johny Deppem v hlavní roli.

Píše se rok 1954. Všichni mají rádi Ika (Dwight. D. Eisenhower), nikdo nemá rád komunismus a Wade „Cry-Baby“ Walker je „nejhustější“ kluk v Baltimoru. Je to rebel, bouřlivák, který má rád pravdu, spravedlnost a rock and roll. Allison, spořádaná dívka ze spořádané rodiny, se do něho zamiluje. Opustí svého dosavadního přítele Baldwina, dokonalého šprta, a stane se milenkou Cry-Baby. Ale Baldwin si to nechce nechat líbit. Spolu se svými údajně správnými slušňáky vymyslí podlý plán, jak dostat Cry-Baby do vězení. Za mříže se však dostane i Allison a její nové kamarádky.

Vtipný příběh, nakažlivá hudba a odvážná taneční čísla potěší nejenom mladé publikum. Muzikál získal 4 nominace na Tony Awards v roce 2008.

V případě zájmu lze zajistit text k nahlédnutí i promptní překlad.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

15. 1. 2016
Divadlo Studio Dva
Jerry Herman:
HELLO, DOLLY!
muzikál

16. 1. 2016
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
(Malá scéna Nového divadla)
Igor Stravinsky
SVĚCENÍ JARA
balet

19. 2. 2016
Městské divadlo v Mostě
John Kander:
CABARET
muzikál

20. 2. 2016
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
(Malá scéna Nového divadla)
Jiří Těml:
KOCOUR V BOTÁCH
opera

25. 2. 2016
Městské divadlo Mladá Boleslav
John Kander:
CABARET
muzikál

25. 2. 2016
Severočeské divadlo
Ústí nad Labem
Franz Lehár:
GIUDITTA
opereta

4. 3. 2016
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
Gabriel Chevalier,
Jindřich Brabec:
ZVONOKOSY
muzikál

6. 3. 2016
BujoArt Production
Leonard Bernstein:
MŠE

12. 3. 2016
Městské divadlo Brno
László Tolcsvay, Péter Müller,
Péter Müller Sziámi:
EVANGELIUM O MARIÍ
roková opera

18. 3. 2016
Moravské divadlo Olomouc
Rudolf Piskáček:
**PERLY PANNY
SERAFÍNKY**
opereta

24. 3. 2016
DISK Praha
Paul Dessau, Bertold Brecht:
**DOBŘÍ ČLOVĚK ZE
SEČUANU**
inscenace s hudbou

26. 3. 2016
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
(Nová scéna nového divadla)
Georges Bizet, Rodion
Šchedrin:
CARMEN
Balet

Informujeme

LIBERECKÉ DIVADLO F. X. ŠALDY

Opera divadla uvede v první polovině roku dvě nová představení. Po 11 letech se v novém nastudování vrátí na scénu opereta Mam'zelle Nitouche od skladatele Florimonda Hervého. Druhou premiérou bude dílo skladatele Julesse Masseneta opera Thais z konce 19. století. Poválečné historii bude liberecká opera prvním jevištěm, na kterém se bude Thais inscenovat.

JANÁČEK BRNO 2016

5. ročník mezinárodního a divadelního festivalu proběhne ve dnech 7.–8. října 2016. V operní linii připraví soubor Janáčkovy opery premiéru Kátaí Kabanová (L. Janáček) v režii Roberta Carsena. Opera Göteborg uvede inscenaci Očekávání (A. Schönberg) a Modrovousův hrad (B. Bartók) v režii Davida Radoka, v hudebním nastudování Marko Ivanoviće a orchestru Janáčkovy opery. Novým cílem festivalu je představení opery 21. století v konfrontaci s Janáčkovým dílem. V české premiéře bude uvedena audiovizuální opera The Cave (S. Reich) v doprovodu Brno Contemporary Orchestra.

NABÍZÍME

Hudebně – dramatická díla

HELLO, DOLLY!

Jerry Hermann

muzikál

Do divadla Studio Dva se vrátil 15. 1. 2016 v obnovené premiéře muzikál Hello, Dolly! Poprvé byl uveden v roce 1964 v New Yorku a překonal všechny broadwayské rekordy. V repertoáru broadwayského St. James Theatre vydržel do roku 1970. V té době měl za sebou 3000 repríz, jedenáct cen Tony a filmovou adaptaci. Ivana Chýlková ztvárnila výřečnou dohazovačku spolu s živým orchestrem vedeným Kryštofem Markem a v režii Ondřeje Sokola.

POKREVNÍ BRATŘI (BLOOD BROTHERS)

Willy Russell

Nejúspěšnější inscenací za rok 2015 se ve Slováckém divadle stal muzikál Pokrevní bratři v režii Radka Balaše.

KOCOUR V BOTÁCH

Jiří Teml

20. února proběhla v divadle J. K. Tyla premiéra rozšířené verze dětské komorní opery Jiřího Temla Kocour v botách. Předtím tato opera zazněla v několika provedeních v podání Kühnova dětského sboru. Libreto opery na námět francouzské pohádky napsali Jan Tůma a Eliška Hrubá-Toperczerová. Pro plzeňskou inscenaci skladatel Jiří Teml nově dokonpoval půvabnou baletní hudbu a upravil pěvecké party. Hudební dílo nastudoval Martin Marek, který se postaral i o klavírní doprovod.

KABARET (CABARET)

John Kander

Městské divadlo v Mostě uvedlo 19. února premiéru amerického muzikálu Cabaret v režii Pavla Ondrucha. Inscenace nabídla sugestivní příběh 30. let 20. století z předválečného berlínského kabaretu, nad nímž se stahují černá mračna dějin. Hudbu skladatele Johna Kandra zahrál devítičlenný Kit-Kat Band, choreografie se ujal Jan Veselý. Světová premiéra Kabaretu byla 20. listopadu 1966 na Broadwayi, o šest let později dostal filmovou podobu.

ZVONOKOSY

Gabriel Chevalier

4. března se uskutečnila premiéra muzikálu Zvonokosy v plzeňském divadle. Plzeňští inscenátoři zvolili pro provedení zpracování Petra Markova, autora scénáře a písňových textů a skladatele Jindřicha Brabce z roku 1983, praxí českých hudebních divadel mnohonásobně prověřené. Nápaditá scéna španělského scénografa Eufrasia Luceny-Munoze dýchla poslušněnou atmosférou jižních krajů, doplněná dobovými kostýmy Agnieszky Oldak Páté. Choreografi vytvořila Petra Parvoničová v doprovodu

muzikálového orchestru DJKT za řízení Pavla Kantořika. Režie inscenace se ujal Martin Vokoun.

SOUTH POLE

Miroslav Srnka

Cesta do neznáma: před sto lety norský polárník Roald Amundsen a brit Robert Falcon Scott vyrazili dobýt jižní pól. Tato velkolepá výprava se stala tématem opery skladatele Miroslav Srnky ve spolupráci s australským libretistou Tomem Hollowayem. Premiéra proběhla 31. ledna 2016 v Bayerische Staatsoper Munich za řízení dirigenta Kirilla Petrenka. V hlavních rolích se představili Thomas Hampson a Rolando Villazón.

FIDELIO – LEONORE „1806“

Ludwig van Beethoven

Rakouský dirigent a průkopník historické interpretační praxe Nikolaus Harnocourt provedl 17. ledna 2016 premiéru koncertního provedení opery Fidelio ve verzi „Leonore „1806“ v Theater an der Wien. Operu Ludwiga van Beethovena v druhé verzi skladatele z roku 1806 rekonstruovala a editovala Helga Lühnig. Tato verze byla pokládána po mnoho let za první, sborové party uspořádal Carl Czerny a byla dokonce publikována Breitkopf and Härtel. Novou rekonstrukci opery po 210 letech provedli sólisté, sbor Arnolda Schönberga ve Vídni a Concentus Musicus Wien.

DIE HAMLETMASCHINE

Wolfgang Rihm

Die Hamletmaschine je zapomenuté moderní dílo a bylo naposledy představeno v roce 1990, čtyři roky po jeho premiéře. V dnešní době charakterizované fundamentalistickými útoky, náboženskými válkami, humanitárními tragédiemi a politických nejistot se tato hudební hra

48 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

stává velmi aktuální. Švýcarská premiéra byla 24. ledna v Curych Opera House za řízení Gabriela Feltze v produkci Sebastianu Baumgartense. Die Hamletmaschine je hudební hra o 5 částech podle stejnojmenného dramatu Heinerja Millera. Durata je 90 minut.

GEORG FRIDRICH HÄNDEL

Opery

Opery Georga Friedricha Händela se těší stále větší oblibě. Letošní „händelovské“ operní festivaly začaly 13. února 2016 v Badische Staatstheater Karlsruhe. Představena byla zřídka uváděná opera Arminio s Maxem Emanueleem Cencice v titulní roli. A další měsíc byla dne 18. března 2016 v Theater an der Wien provedena Agrippina, první zvučnější Händelova opera. Opery byly uváděny za užití nového kritického vydání.

NORMA

Vincenzo Belini

Musiktheater im Rivier Gelsenkirchen byl první operní dům, který uvedl premiéru opery Norma z nové kritické edice New Bärenreiter Edition editorů Mauritia Biondiho a Richarda Minasiho s pomocí a návazností k poznámkám Cecilie Bartoli z provedení na Salzburšském festivalu. Premiéra se uskutečnila 5. března 2016 v nastudování dirigentem Valtteri Rauhalaminim.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

VÝZVA NA PODPORU LITERÁRNÍCH PŘEKLADŮ BYLA VYHLÁŠENA

Evropská komise již před časem vyhlásila program Kreativní Evropa pro období let 2014–2020, který je určen pro organizace z kulturních a kreativních odvětví. Záměrem programu je posílit konkurenceschopnost Evropy v kultuře, filmu a ostatních kreativních odvětvích a zároveň podporovat zachování kulturní a jazykové rozmanitosti.

Program se týká i literatury a kancelář Kreativní Evropa – Kultura tedy i letos vypsala výzvu k získání grantu na podporu literárních překladů pro zahraniční nakladatele s uzávěrkou 27. dubna 2016. Hlavní prioritou výzvy je podpora oběhu kvalitní evropské literatury za účelem zajištění její nejširší možné dostupnosti.

O finanční podporu může žádat nakladatel s dvouletou historií a šanci mají originály, které již byly vydány, ale dosud nebyly přeloženy, nebo za posledních padesát let neexistuje jejich nový překlad. Zdrojové a cílové jazyky musí být oficiálním jazykem členské země EU nebo EHP. Překladatel musí překládat do své mateřštiny (není-li zdůvodněno jinak).

Z námi zastupovaných autorů se největší oblibě v zahraničí těší spisovatel Jiří Weil. Nedávno vydalo maďarské nakladatelství Park Könyvkiado s podporou evropského grantu dílo *Život s hvězdou* v překladu Zsuzsy Detre. Tento román s autobiografickými rysy byl v posledních pěti letech přeložen také do španělštiny (nakladatelství Impedimenta), katalánštiny (Viena Edicions) a holandštiny (Uitgeverij van Gennep). Druhým nejpřekládanějším Weilovým dílem je román *Na střeše je Mendelssohn*.

A portrait of Marek Čubán, a man with short dark hair, looking slightly to the right. The image is overlaid with a semi-transparent orange filter. The text is positioned over the lower part of the image.

Rozhovor

MAREK ČUBÁN

Jakým aparátem fotíš? Máš jich víc? Tvé fotografie jsou nádherné...

Co se týče používané fototechniky, fotím momentálně se SONY A 57, objektivy mám teď dva: Sony 24-70mm f/2.8 ZA SSM II Vario-Sonnar T a Sony SAL 70-200mm f/2.8 g ALE **pro mě je fotoaparát „jen“ nástrojem pro zhmotnění mého vidění. Dle mého názoru nehraje roli cena výbavy, ale co chce autor ukázat, co cítí v tom daném okamžiku a možná i schopnost odhadnout, co zaujme...**

50 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Kdy jsi poprvé potkal dílo Josefa Váchala a čím tě tak upoutalo?

Kdy jsem prvně poznal Váchalovo dílo, vím přesně. Bylo to 7. dubna 2011. Zde v Písku máme krásný antikvariát a v den mých narozenin jsem tam zašel... a všiml jsem si malé knížky za 195 Kč... Prolistoval jsem pár stránek a HNED poznal, že to je to ONO... UCHVÁTILO mě to a našel jsem se v tom. **Myslím, že Váchal popsal problematiku ŠUMAVY ve svém čase dost nadčasově a dnešní generace (zřejmě i budoucí) si z toho musí vzít jisté ponaučení.** Jeho generace nebyla tolik zkažená politikou a komercí – byl to čistý „nezkažený“ názor, i když se mu dostalo uznání až na sklonku jeho života.

Svůj profesionální život jsi spojil s Šumavou a Josefem Váchalem... Je tahle kniha první příležitost, kdy se tvá láska k Šumavě a obdiv k Váchalovi prolínají? A pokud ne, tak jak a kde?

Za prvé nejsem profesionální fotograf a ani nechci. Je to můj koníček, únik z reality. Komerce kazí charakter. Nejsem ničí – jsem svůj. Za druhé, jak jsem už řekl výše, můj život setkání s dílem Josefa Váchala ovlivnilo a hodlám tomu věnovat další tvorbu...

V kterou denní nebo noční dobu nejraději fotíš?

Z 99 % fotím nejraději **brzo po ránu, když se příroda probouzí, čekám na východ slunce, prostě když začíná nový – další – život. Ani čekání třebaš hodinové v mrazivé trávě mě neodradí od nastávajícího kouzla okamžiku... to jsou momenty, které se neopakují!!!**

Chodíš na „lov beze zbraní“ raději sám, nebo vítáš společnost?

Jsem fotograf „samotář“ – nemám rád společnost a fotografování je můj svět!!!

A fotíš i něco jiného než Šumavu?

Fotím de facto „cokoli“, ale jen to, co se mému oku líbí a to, v čem najdu něco svého, zajímavého... Prezentuji ale hlavně ŠUMAVU – ta si to zaslouží.

Děkuji za rozhovor a gratuluji ke krásné knize!

Rozhovor vedla Alena Jakoubková

MAREK ČUBAN (7. 4. 1971)

se narodil v Praze, nyní žije v Písku. Je smluvním fotografem Správy NP Šumava, fotografování se věnuje asi šest let. Není členem žádného fotoklubu, neúčastní se workshopů ani setkání fotografů. Jak říká, nechce, protože pak člověk nevědomky přebírá techniku a pohled jiných fotografů a tím potlačuje svůj pohled na dané téma. Chce si i nadále hájit vlastní vidění.

Výstavy:

- 2012 Písecká brána Praha 1 – Divočina bez hranic
  - 2014 Informační středisko Kvilda – samostatná výstava
  - 2014 Kavárna na Šumavě Praha 2 – samostatná výstava
  - 2015 Galerie-Vinotéka Písek – samostatná výstava / vernisáž
  - 2015 Pivovar LYER Modrava – stálá expozice
-

Rozhovor

O JOSEFU ČAPKOVÍ S JEHO VNUČKOU KATEŘINOU DOSTÁLOVOU

Můžete prosím vysvětlit, jak jste se k dědictví po Josefu Čapkoví dostali – rozplete rodinné vztahy?

Malíř a spisovatel Josef Čapek se oženil po osmileté známosti s Jarmilou Pospíšilovou 3. 5. 1919 a 30. 4. 1923 se manželům narodila dcera Alenka, které (a jejím kamarádkám a kamarádům) je věnováno *Povídání o pejskovi a kočičce*. Alena Čapková měla svatbu 9. 7. 1947, vzala si Jaroslava Dostála a měli spolu dvě děti – Kateřinu (to jsem já) a Františka (můj bratr). Takže Josef Čapek je náš dědeček, kterého jsme nikdy osobně nepoznali – zemřel na konci války, v dubnu 1945, a my oba jsme se narodili až po roce 1947. Původně autorská práva Josefa Čapka patřila babičce a mamince, po smrti babičky (30. 12. 1962) mamince, po její smrti (9. 8. 1971) nám třem – Jaroslavu, Františkovi a Kateřině a nyní po smrti tatínka 30. 6. 2014 nám dvěma, do konce roku 2017.

Víme, že autorská práva na dílo Josefa Čapka byla prodloužena o dva roky a jsou tedy platná až do 31. 12. 2017. Byly v tom nějaké osobní důvody?

Josef Čapek byl na konci války vězněn v koncentračním táboře Bergen Belsen v Německu, u Hannoveru. V táboře byla tyfová epidemie, denně umíralo velké množství lidí, takže nebyla vedena řádná evidence... tu zavedli až po osvobození tábora kolem 20. dubna 1945 Angličané. Josef Čapek nebyl ani v seznamech mrtvých, ani přeživších a informace spoluvězňů se rozcházely. Jeho smrt ohlásil již 23. 4. 1945 britský rozhlas. Jeho žena Jarmila Čapková tomu však nechtěla uvěřit, setkávala se s navrátilivšími vězni a vydala se i na dvě cesty do poválečného Německa, protože byly známy případy, kdy vězni jako následek těžkého onemocnění ztratili paměť a ocitli se v léčebném zařízení, kde nikdo neznal jejich identitu. Pátrání bylo bezvýsledné, a proto byl Josef Čapek úředně prohlášen

52 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

za mrtvého k 30. 4. 1947. A proto jsou autorská práva posunuta do konce roku 2017 – nebyly v tom žádné osobní důvody, bylo to soudní rozhodnutí.

Myslíte si, že s odkazem Josefa Čapka je u nás jednáno férově? Setkáváme se s neoprávněným užitím i plagiáty.

Nemyslím, že by v době logického trvání autorských práv docházelo k jejich porušování. Protože v květnu 2015 uplynulo sedmdesát let od konce 2. světové války a toto výročí bylo všude připomínáno, připadalo asi většině lidí, že autorská práva Josefa Čapka vypršela, je-li všeobecně známo, že zemřel na konci války. Jediný konflikt jsme zatím měli s nakladatelstvím Baset, o kterém si zrovna nemyslím, že by nevědělo o posunutí práv. Dokázat se to ale samozřejmě nedá a pan nakladatel, jak mi sdělil, si nemyslí, že by bylo špatné pokračovat ve vyprávění Josefa Čapka o pejskovi a kočičce s napodobovanými obrázky a v jedné řadě s předchozími Čapkovými kapitolami. Je toho názoru, že jinde to jiní dělají také, a když to neudělá on, udělá to někdo další. Já se jen divím tomuto postoji a ztrátě morálního myšlení.

Jiné pohádkové postavičky často vidíme na nejrůznějších suvenýrech. Jak se vám podařilo pejška a kočičku toho uchránit?

Pejska a kočičku, vytvořené naším dědečkem, bereme tak, jak jím byly dětem dány a cítíme, že máme povinnost uchovat je i do budoucna, pokud je to v našich možnostech, v takovém postavení, jak to Josef Čapek zamýšlel.

Vydané knihy

ČEŠTÍ AUTOŘI

Miloš Václav Kratochvíl
OBJEVITELÉ
A DOBYVATELÉ
Československý spisovatel

Vojtěch Zamarovský
DĚJINY PSANÉ ŘÍMEM
Garamond

František Hrubín, il. Jiří Trnka
DVAKRÁT SEDM POHÁDEK
Studio Trnka

Jiří Marek
PANOPTIKUM STARÝCH
KRIMINÁLNÍCH PŘÍBĚHŮ
Knižní klub

Nadězda Munzarová
STARÝ SAD
Grada

Ivan Landsmann
PESTRÉ VRSTVY
Plus

Jan Drda
SVĚT VIDĚNÝ
ZPOMALOUČKA
Knihovna Jana Drdy

Miroslav Oupic
NAŠE SKVĚLÁ FIRMA
Brána

Martin Čičvák
KUKURA, JEHO ŽIVOT AKO
HO PREŽIL ČIČVÁK
Dixit, Slovensko

Jiří Weil
ŽIVOT S HVĚZDOU
Park Kónykviadó, Maďarsko

Ota Pavel
JAK ŠEL TÁTA AFRIKOU
Czuły barbarzyńca, Polsko

Bohumil Hrabal
SPISY 4. RUKOVĚŤ
PÁBITELSKÉHO UČNĚ
Mladá fronta

Eduard Petiška,
Helena Zmatlíková (il.)
ANIČKA A FLAUTIČKA
Ikar, Slovensko

Jiří Konůpek
STUDIE A STATI
O FRANCOUZSKÉ
LITERATUŘE
Pulchra

PŘEKLADY

Jiří Konůpek
Antoine de Saint-Exupéry
NOČNÍ LET
Garamond

Ladislav Heger
STAROISLANDSKÉ SÁGY
Garamond

Jaroslav Hulák, Tomáš Korbař
a další
REJ UPÍRŮ
Studio Trnka

Zdeněk Urbánek
William Saroyan
DOBRODRUŽSTVÍ
WESLEYE JACKSONA
Argo

Miloslav Žilina
Albert Camus
PÁD
Garamond

Jiří Kolář, Zdeněk Urbánek
Walt Whitman
STĚBLA TRÁVY
Garamond

Petr Kopta
Guillaume Apollinaire
ALKOHOLY
Garamond

J. Z. Novák
Jerome Klapka Jerome
TŘI MUŽI VE ČLUNU
Fortuna Libri

Jarmila Rosíková
Thomas Hardy
DALEKO OD HLUČÍCIHO
DAVU
Argo

Zdeněk Urbánek
William Saroyan
ODVÁŽNÝ MUŽ
NA LÉTAJÍCÍ HRAZDĚ
Argo

Jiří Valja
Ernest Hemingway
KOMU ZVONÍ HRANA
Odeon

J. Z. Novák
Oscar Wilde
OBRAZ DORIANA
GRAYE. CANTERVILLSKÉ
STRAŠIDLO
Fortuna Libri

Jiřina Vrtišová, Oldřich Liška
Trygve Gulbrandsen
VĚČNĚ ZPÍVAJÍ LESY
Československý spisovatel

Ivan Bureš, Rudolf Mertlík
(upr.)
Publius Ovidius Naso
UMĚNÍ MILOVAT
Fortuna Libri

Věra Houbová
Max von der Grün
DVA DOPISY
POSPICHIELOVI
Zdeněk Bauer

Nabízíme

SCHWIMMEN OHNE NASS ZU WERDEN / UMĚNÍ PLAVAT, ANIŽ SE NAMOČÍTE

Christian Buder

Šťěstí není stav, kterého lze jen tak dosáhnout, ale je to způsob myšlení, a koneckonců i styl vašeho života.

Už jste se někdy zeptali sami sebe, proč jsou někteří vždy úspěšní a na druhé se stále jen lepší smůla? Pozastavili jste se nad otázkou, proč jsou lidé zabydleni v životech, které je ve skutečnosti nečiní šťastnými, ale k žádné změně, jež by vedla k lepšímu, se neodhodlají? Bylo by nerozumné domnívat se, že skutečnost žít šťastně a spokojeně životy je dána geneticky či že je diktována společností. Každý má svůj život pod kontrolou a záleží jen na něm, jak s ním naloží.

Autor se filozoficky zamýšlí nad otázkou každého z nás: co je to vlastně žít šťastný život. *Umění plavat, aniž se namočíte* je zábavná a fundovaná kniha, která změní váš pohled na filozofii života.

Christian Buder se narodil v roce 1968 a studoval management a filozofii v Marburgu, Paříži a Chicagu. Je autorem a novinářem na volné noze, pravidelně přispívá do týdeníku Die Zeit a jiných časopisů. Knižně vydal tři detektivky.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

WIR SIND CYBORGS / JSME KYBORGOVÉ

Alexander Krützfeldt

Jestli chceme jako druh přežít, musíme se dát jiným směrem.

V roce 2045, jak se odborníci domnívají, bychom mohli dosáhnout bodu singularity, kdy umělá inteligence předstihne myšlení lidí. Nezbyvá nám tedy moc času na to, abychom se zamysleli nad komplexní otázkou, jak se můžeme vyrovnat s technologií, která se již učí simulovat naše myšlenkové pochody. Vztah mezi člověkem a strojem představuje hlavní téma naší generace. Různé informační systémy a algoritmy napodobují naše myšlení a řečové vzory. V které chvíli se stáváme kyborgem? Kdo rozhoduje o tom, jak se tato nová technologie využívá, a kdo ji ovládá?

Autor nás seznámí s nejvýznamnějšími světovými odborníky a průkopníky v kybernetice a zaměří se na velké naděje a zároveň oprávněné obavy, jež se s tímto vývojem pojí. Potřeba diskuze o dané problematice na širší společenské úrovni nebyla nikdy naléhavější.

Alexander Krützfeldt vystudoval žurnalistiku a pracuje jako reportér. Pod pseudonymem mu v roce 2014 vyšla kniha *Deep Web. Die dunkle Seite des Internets* (Deep Web. Odvrácená strana internetu).

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

DIE SIEBEN TEMPLER / SEDM TEMPLÁŘŮ

Guido Dieckmann

Historický román s mystickým koncem

Sedm templářů přežilo zdecimování svého řádu. Každému z nich byl svěřen drahokam starého rytíře Thomase Lermonda – kámen obsahují klíč k největšímu tajemství řádu, které by mohlo změnit celý křesťanský svět.

V roce 1314 jsou pronásledováni inkvizicí a odkaz je v nebezpečí. Mají se naposledy sejít v Berlíně, ale jejich cesta se podobá noční můře. Temné síly působí a všemožně zabráňují jejich společnému setkání. Zdá se, že nikdy nedosáhnou svého cíle, a přestávají rozeznávat přítele od nepřítele. Inkvizitoři je pronásledují na každém kroku. Při příjezdu do Berlína už na ně jejich protivníci čekají a donutí templáře naposledy zkrřížit zbraně.

Guido Dieckmann (1969) je autorem mnoha úspěšných historických románů. Jeho román *Luther*, který se dočkal i filmového zpracování, se stal bestsellerem.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

DILIA PODPOŘILA VEČER ARAS

V kině Ponrepo se dne 14. 4. odehrál 6. ročník „Večera ARAS“. Letošní ročník komponovaného večera, završeného předáním ceny ARAS, byl postaven na tématu dramaturgie s podtitulem „Hrozí vyhynutí české filmové a televizní dramaturgie?“. Velkoryse koncipovaný program se čtyřmi panely na dané téma za účasti autorů, dramaturgů, zástupců ČT či Českého fondu kinematografie přinesl bohatý program, fundované debaty i živou diskuzi. Program byl tradičně zakončen prezentační nominací na cenu ARAS a vyhlášením jejího vítěze. Z patnácti letošních počinů v oblasti televizní či filmové tvorby byly oceněny tři. Byla rozdělena dvě uznání poroty, a to knize „Rozbor filmu“ autora Radomíra D. Kokeše, vydané Nakladatelstvím Masarykovy univerzity MuniPRESS v Brně roku 2015 a cyklu dokumentů Český žurnál autorů Filipa Remundy a Víta Klusáka, produkovaného Hypermarketfilmem a Českou televizí. Hlavní cenu pak obdržela Tereza Brdečková za zpřístupnění díla a života jednoho z nejvýraznějších tvůrců českého filmu 20. století Jiřího Brdečky ve formě monografií „Jiří Brdečka“ a „Jiří Brdečka: Life* Animation*Magic“ a „DVD Jiří Brdečka: Animované filmy“. Oceněným gratulujeme.

DILIA Večer ARAS podpořila formou grantu Správní rady DILIA.

Rozhovor

DĚLÁM VŠECHNO PRO TO, ABY SE NEZAPOMNĚLO

Se spisovatelem Jiřím Stránským o síle životního optimismu.

Mnohokrát jste zminil, že nejdůležitějším pro přežití útrap vězení a lágru byl proces zbavení se nenávisti. Zajímalo by mne, jak na to. Jak dlouho to člověku vůbec trvá?

V těch padesátých letech jsem (i proto, že jsem byl zatčen, vyslýchán a odsouzen za něco, s čím jsem neměl nic společného) ve vyšetřovací vazbě hodně zkusil a po odsouzení jsem se až zalykal nenávistí a touhou se pomstít především za to, že jsem v tom čase byl už čtvrtý člen rodiny, kterému se totalita mstila (v rámci třídního boje) za to, že jsme – poučení nacistickou totalitou (otec Osvětim, bratru maminky v Moabitu málem usekli hlavu) – se nedali. A ze všech to nejvíc odnášela moje maminka, taková útlá paní. Díky hokejovému brankáři Božovi Modrému (odsouzenému – tuším – na 20 let) jsem se dostal na prominentní pankrácké komando, tzv. Hospodářský dvůr, v jehož rámci spisovatelé a nakladatelé (Zahradníček, Křelina, Knap, Škeřík, Kuncíř a další) tiskli v místní tiskárně letáky proti imperialistům a jejich mandelince bramborové. Zahradníček poznal, jak ze mě ta nenávist a touha se za všechno pomstít (mrtvý komunista – dobrý komunista, ale 3 metry podzemí, aby přeci jen

nevylezl) a velmi jednoduše mi oznámil, že se těchhle tuh a pocitů musím co nejrychleji zbavit, neboť v každém případě jejich první obětí budu já sám. Ano, trvalo mi to přes rok, než jsem si to přežvýkal, ale potom jsem měl ten kriminál (včetně kutání smolince známého jako uran) jednodušší a „vydržitelnější“.

Dalo by se říct, že je to celoživotně použitelná technika, návod na to, jak zůstat duševně nepokřiven?

Není to nic nového – nenávisti (i lásky) člověka doprovází po všechna tisíciletí jeho existence, ale bohužel JENOM technika to není. Tě je ze všeho nejmíň a spíš se jmenuje zkušenost.

Bylo by pro Vás možné psát o všem, co jste byl nucen prožít, pokud byste se od nenávisti neoprostil?

Jelikož jsem se oprostil, nevím. Ale jedno vím: kdykoliv jsem do svého života vpustil nějaký kondicionál, pokaždé to bylo špatně.

Dá se ta strašlivá zkušenost považovat svým způsobem za určitý dar? Tak jako západní spisovatelé záviděli prožitá témata těm východním?

Hluboce věřící Jan Zahradníček (a díky tomu člověk plný slunce a schopný i veselého nadhledu) mi jednou řekl, že náš celý život je dar a je na nás, jak s ním naložíme. A že vůbec nejlepší je vědět, že i věznění, koncentrák, fárání, šikanování a další „radosti“ jsou součástmi našeho života a je jen na nás, jak se v tom zařídíme, jak to zvládneme. A určitě to nezvládneme, když budeme naříkat a činit za svou situaci odpovědnými ty druhé.

Mám k tomu docela hezkou historku ze začátku nového tisíciletí, kdy mi moje už od dětství kamarádka senátorka Moserová na nějaké recepci či kde řekla, že řada našich mnohokrát už převlečených politiků mi závidí, že jsem byl zavřený a můžu si se svým čistým svědomím pouštět hubu na špacír. Až takhle...

Psal jste spíše jako svědek nebo abyste se s prožitým vyroval?

Psal jsem (a dál píšu) jako svědek – měl jsem za úkol zaznamenávat příběhy lidí, s nimiž jsem se potkal a ilegálně pak příběhy posílal domů, aby se na ně nezapomnělo. I ty aspoň trochu způsobily, že teď existují Příběhy bezpráví a Příběhy dvacátého století a taky činnost Post Bellum. Mám z toho radost. Jsem s tím až protivný: dělám všechno pro to, aby se nezapomnělo, hlavně aby se to dozvěděla současná generace -náctiletých a připomněli si to starší.

Odesl jste si z lágru / muklovství něco specifického, co myslíte, že byste jinak nezískal?

Za těch několik let do mě vrostla veškerá zkušenost, kterou jsem mohl získat především proto, že mě k tomu pomáhali a pomohli ti, co byli ještě zkušenější a byli zavřeni a kutali uran ještě déle než já. Nebyla to jen zkušenost. Byl to kodex: co všechno musím (musíme), abychom nejen přežili, ale vrátili se mnohonásobně obohacení. Byť s tolika šrámy i na duších a jizvách v srdcích.

A naopak: měl jste podle Vás nějakou speciální výbavu pro přežití v lágru? Pomohlo Vám třeba, že jste byl skaut? Důraz na vytrvalost, vůli? Do čela, nepovol, bij se vpřed?

Ano, že jsem byl skaut. To taky. Ale byl jsem i sokol, jeden čas i vrcholový sportovec, ale hlavně jsem byl připraven i svou minulostí, výchováním, morálkou. Nadhledem čerpajícím ze staleté historie našeho rodu, byť na stupnici šlechtictví je téměř nejniž. A spoluvychovávaný takovými lidmi, jako byl třeba Jan Masaryk, čestný kmotr nás tří bratří.

Dozvěděla jsem se, že na jednom z jáchymovských lágrů provádí člena KSČM. Zeman vyznamenal majitele a ředitele Preciosy, kde jste byl za časů svého věznění také nucen pracovat. Kam se ztrácí paměť a svědomí Čechů?

To že to dělá členka KSČ průvodkyni a Zeman vyznamenal majitele a ředitele Preciosy s pobočkou ve věznici na Borech (kde jsem byl uzavřený a jeden čas v té Preciosy pracoval) se děje právě proto, že si Češi (až na nás několik blbců, jak mi jednou se smíchem řekl slepý mukl armádní generál Tomáš Sedláček) dodnes nezametli před vlastními prahy, jelikož rychle zjistili, že je mnohem pohodlnější si nevsímat vlastního špatného svědomí, než si zametat před vlastním prahem.

Téměř půl generace jsem v rámci Příběhů bezpráví Člověka v tísní chodil do škol (především vyšších ročníků gymnázií a akademií, jakož i na vysoké školy, abych odpovídal na otázky, které ve studentech navodily buď dokumenty či některé filmy o té době natočené (a nejenom moje).

Nižší ročníky se – jen co jsem začal vyprávět „veselé historky ze svého věznění“ – začaly ptát, proč jsme se proti tomu zacházení (uran apod.) nevzbouřili. Dobré znamení, na které jsem je upozornil: už si nedovedli představit nesvobodu.

Ke konci to bylo drsnější – čím starší, tím byly otázky otevřenější. Ta nejhorší byla: Proč mi o tom doma nikdy nikdo nic neřekl. Například o Miladě Horákové.

Pokoušel jsem se je upozornit, že generace jejich prarodičů musela v každém případě po komunistickém puči v únoru 1948 s novým režimem (a už od začátku velice mstivým) režimem vyjít. Někdo vycházel jen co musel, jiným se to zalíbilo – komunisti uměli dobře nabízet. Až po VUMLY a za ně třeba doktorské atestace.

A tak se stalo, že se jedna studentka zeptala doma dědečka, proč se o ničem takovém doma nikdy nemluvílo, včetně Horákové a dalších poprav a uranových koncentráků, a dědeček jí dal beze slova přes držku: dlouholetý člen ÚVKŠČ. Nemá cenu to dál rozvádět. Mě jako životního optimistu těší, že konečně tahle generace -nácti až dvacetiletých začíná rozeznávat a není už zkažená konzumem. A ví, že jejich rodiče byly Husákovy děti.

Premiéry

Níže naleznete souhrn premiér, resp. obnovených premiér děl zajištěných mediálním odd. DILIA.

Český rozhlas letošní rok na Vltavě věnuje americké kultuře, uvede pestrou paletu čteb, adaptací a dramatinací významných literárních děl. Mediální oddělení DILIA pro tuto příležitost zastupuje nemalé množství spisovatelů i dramatiků. Zmíníme jich alespoň několik: **Truman Capote, John Steinbeck, Raymond Carver, Bernard Malamud, William Saroyan, Kathrine Kressmann Taylor, Helen Eustis, David Mamet, Neil LaBute, Tennessee Williams.**

TELEVIZNÍ INSCENACE A SERIÁLY:

NARCISOVÝ DŮM

scénář: **Román Ráž**
Česká televize Praha

ZLOČIN V POLNÉ

scénář: **Václav Šašek**
Česká televize Praha

OPILÝ KUŘE

režie: **Jiří Chlumský**
Good TV Production SE

ZÁZNAMY DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ:

CESTA KARLA IV. DO FRANCIE A ZPĚT

divadelní režie a režie záznamu: **František Laurin**
režie záznamu: **František Laurin**
kostýmy: **Josef Jelínek**
scénografie: **Jan Dušek**
kamera: **Adolf Navara**
Realistické divadlo Praha 1981
Česká televize Praha

KOLOČAVA

autor divadelní hry:
Stanislav Moša
libreto: **Stanislav Moša, Petr**

Ulrych

texty písní a autor hudby:

Petr Ulrych

předloha: **Ivan Olbracht**

Městské divadlo Brno 2001
Česká televize Brno

ROZHLASOVÉ ČETBY A INSCENACE:

POVÍDAČKY PRO MOJE SLUNCE

autor: **Jiří Stránský**
Český rozhlas Plzeň

ČARODĚJ ZEMĚMOŘÍ

autor: **Ursula K. Le Guin**
překlad: **Petr Kotrle**
Český rozhlas Praha

PRAMENY ŽIVÉ VODY – VODNÍ LÉKAŘ

autor: **Miloš Kočka**
Český rozhlas Praha

TOTÁLNÍ VÝPRODEJ

autor: **Eric Pessan**
překlad: **Lenka Jelenová**
Český rozhlas Praha

SLYŠEL JSEM SOVU ZAVOLAT SVÉ JMÉNO

autor: **Margaret Cravenová**
překlad: **Jiří Sirotek**
Český rozhlas České Budějovice

JAKO VE FILMU

autor: **Detuertre Benoit**
překlad: **Růžena Ostrá**
Český rozhlas Brno

AUDIO NOSIČE:

IDIOT

dramatizace: **Jan Strejček**
Radioservis a. s.

MOTÝLEK

autor: **Henri Charriére**
překlad: **Sergej Machonin**
Radioservis, a. s.

PŘÍPAD SAINT FIARCE

autor: **George Simenon**
dramatizace: **Jan Strejček**
překlad: **Kamila Schránílová**
Radioservis, a. s.

MAIGRET A PŘÍZRAK MAIGRETOVY VÁNOCE

autor: **George Simenon**
dramatizace: **Jan Strejček**
Radioservis, a. s.

Zastupujeme

JIŘÍ STRÁNSKÝ

Básník, prozaik, překladatel, scénárista, dramaturg, pomocný režisér, skaut, sokol, sportovec, ale také mukl, kopáč, betonář, železář a pumpař. Pochází z významné pražské rodiny, která vždy stála proti totalitním režimům, fašismu a komunismu. Obviněn a odsouzen ve vykonstruovaném procesu strávil dlouhá léta v pracovních lágrech, kde paradoxně započal svou literární dráhu, a to jako básník, neboť básně si snáze mohl uchovat v paměti. Nejvlastnějším je mu ale prozaické vypravování, tematicky čerpající z osudů politických vězňů. Jako první mu vyšla v roce 1969 sbírka sedmi povídek *Štěstí*, celý náklad byl ale zničen. Světlo světa pak znovu spatřila až v devadesátých letech. Nejdůležitějším dílem je *Zdivočelá země* (1991), kterou připravil též jako scénárista seriálu režirovaného Hynkem Bočanem. Na román pak navázal knihou *Aukce* (1997), která sleduje předchozí hrdiny až do roku 1989. Zmínit musíme též *Přelet* (2001), *Tichou poštou* (2002) a v neposlední řadě *Povídačky pro Klárku* (1996), *Povídačky pro moje slunce* (2002) psané ve vězení pro dceru a *Perlorodky* (2014) pro syna. Zatím posledním Stránského dílem je *Balada o pilotovi* (2014). Stále píše fejetony. Jiří Stránský oslaví letos v létě 85. narozeniny. Gratulujeme!

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Václav Havel – ANDĚL STRÁŽNÝ (1968)
Václav Havel – ASANACE (1987)
Václav Havel – AUDIENCE (1975)
Václav Havel – ELA, HELA A STOP (1961)
Václav Havel – HORSKÝ HOTEL (1976)
Václav Havel – CHYBA (1983)
Václav Havel – MOTÝL NA ANTĚNĚ (1968)
Václav Havel – LARGO DESOLATO (1984)
Václav Havel – ODCHÁZENÍ (2007)
Václav Havel – PĚT TET (2010)
Václav Havel – POKOUŠENÍ (1985)
Václav Havel – PROTEST (1978)
Václav Havel – RODINNÝ VEČER (1960)
Václav Havel – SPIKLENCI (1971)
Václav Havel – VERNISÁŽ (1975)
Václav Havel – VYROZUMĚNÍ (1965)
Václav Havel – ZAHRADNÍ SLAVNOST (1963)
Václav Havel – ZÍTRA TO SPUSTÍME (1988)
Václav Havel – ZTÍŽENÁ MOŽNOST SOUSTŘEDĚNÍ (1968)
Václav Havel – ŽEBRÁČKA OPERA (1972)
Václav Havel, Vladimír Morávek,
Petr Oslzlý – CIRKUS HAVEL (2008)

PŘELOŽENÉ ZAHRAČNÍ HRY

Luis Guerrero – 8
Rodrigue Yao Norman – HALÓ, AFRIKO!
(ANNEXE 26BIS, 2009)
Koulsy Lamko – ŽENA Z HAITI (CELLE DES ILES, 2010)
Slimane Benaïssa – ZPOVĚĎ NEPOVEDENÉHO
MUSLIMA (LES CONFESSIONS D'UN
MUSULMAN DE MAUVAISE FOI)
Gustav Akakpo – HABBAT ALEP
Léandre-Alain Baker – DNY SE VLEČOU, NOCI TAKY...
(LES JOURS SE TRAINENT,
LES NUITS AUSSI)
Koffi Kwahulé – NESTYDA (PETITE SOUILLURE)
Kossi Efoui – PŘEVOZNIKŮV MALÝ BRATR
(LE PETIT FRÈRE DU RAMEUR, 2003)
José Pliya – MASKA SIKY (LE MASQUE DE SIKA)
Sony Labou Tansi – ANTOINE MI PRODAL SVŮJ OSUD
(ANTOINE M'A VENDU SON DESTIN)
Caya Makhélé – BAJKA O LÁSCE, PEKLEA MÁRNICI (LA
FABLE DU CLOITRE DES CIMETIERES)
Lars Norén – TICHÁ HUDBA (TYST MUSIK)
Lars Norén – CHLAD (KYLA, 2002)
Lars Norén – KLINIKA (KLINIKEN, 1994)
Lars Norén – O LÁSCE (OM KÄRLEK, 2010)
Paul Graham Brown – VELKÝ HOUDINI
(THE GREAT HOUDINI, 2014)
Stephen Dolginoff – PŘÍBĚH VÁŠNĚ (THRILL ME, 2003)

John Du Prez, Eric Idle – MONTY PYTHON'S SPAMALOT
(2005)
Mark Hollmann, Greg Kotis – MOČOHRAD
(URINETOWN, 2001)
John Kander, Fred Ebb – VRAŽDA ZA OPONOU
(CURTAINS, 2007)
Terrence McNally, John Kander,
Fred Ebb – POLIBEK PAVOUČÍ ŽENY
(THE KISS OF SPIDER WOMAN, 1992)
Arthur Kopit, Maury Yeston – NINE (1982)
Michael John LaChiusa – BERNARDA ALBA (2006)
Jeffrey Lane, David Yazbek – PRODAVAČI SNŮ ANEB
PROLHANÍ, PROLHANÍ
LUMPOVÉ (DIRTY ROTTEN
SCOUNDRELS, 2004)
Thomas Meehan, Mel Brooks – PRODUCENTI
(PRODUCERS, 2001)
Tim Rice – AIDA (1998)
Jeanine Tesori, Richard Morris,
Dick Scanlan – HLEDÁ SE MUŽ. ZN.: BOHATÝ!
(THOROUGHLY MODERN MILLIE, 2000)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRAČNÍ HRY

Samuel Adamson, Tori Amos – THE LIGHT PRINCESS (2013)
Terrence McNally, Fred Ebb,
John Kander – NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY
(THE VISIT, 2001)
Thomas Meehan, David Javerbaum – CRY BABY (2007)

FINALISTÉ CENY EVALDA SCHORMA ZA ROK 2015

Agentura DILIA uděluje každoročně Cenu Evalda Schorma určenou studentům divadelních škol za původní hru, dramaturgii či překlad. Do finále letošního ročníku Ceny Evalda Schorma byli nominováni:

Vojtěch Nejedlý (DAMU) za původní hru *Pět švestek*

Magdaléna Mikulová (FFUK) za původní hry *Dokonalý život a Il Duetto*

Vanda Zaplatílková Hutařová (FFUK) za původní hru *Sebestředná samota*

Tomáš Kovanda (JAMU) za původní hru *Projekt N.A.Ď.E.Ž.D.A.*

Petr Erbes (DAMU) za původní rozhlasovou hru *Pod plechovým nebem*

Barbora Hančilová (DAMU) za původní hru *malé závislosti*

Slavnostní předání Ceny Evalda Schorma se bude konat 8. června 2016 v DILIA v rámci Dne D. Během večera proběhne mimo jiné scénická skica úryvku vítězné hry v podání Divadla LETÍ. Večerem provází Ondřej Cihlář.

Všem nominovaným gratulujeme!

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

www.dilia.cz

SLÁDEK
VANĚK
SLÁDEK

Co vy jste to vlastně psal, jestli se můžu zeptat?
Divadelní hry –
Divadelní hry? A to se hrálo někde na divadle?

(Václav Havel: Audience)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají.
V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.